

рекомендована ціна - 4 грн.

11
щомісячне
2010
(113)

Газета
видається
за підтримки
«Центру
Голландських
технологій»

СІЛЬСЬКИЙ ВІСНИК

видання
Читай і вирощуй!

www.cib.net.ua

Листопад

Найбільше серед місяців-братів
Відавна уподобав я листопад,
Що нібито на зламі двох світів –
Де стрілись день і ніч, тепло і холод...

Поразка прикра світла і тепла
Нас не засмутить в надвечір'я час,
Бо навіть смерть ніколи не була
Ознакою, що смолоєкип наш згас.

Душа безсмертна відлетить у вирій –
Подібна до маленької зернини,
Життя якої перейме рослина
На Господом їй визначеній ниві.

Все листячко уже поцупив вітер,
Та жмуток не згасає золотавий,
Він ніби спалах – як вогонь, яскравий.
То не про осінь згадка, а про літо!

Петро Джерелянський

**Передплата на 2011 рік
закінчується 10 грудня.
Не зволікайте!**

ПІДГОТОВКА САДУ ДО ЗИМИ

Дедалі більше наша газета набуває ознак міжнародного видання. От і цього разу з розповіддю про найнеобхідніші заходи, що їх треба здійснювати в передзимовий період, до читачів «СВ» звертається доктор Моніка Беняш, презентуючи таким чином польську аграрну науку.....**2**

ПРЯНО-АРОМАТИЧЕСКИЕ РАСТЕНИЯ: НА ГРЯДКЕ И НА СТОЛЕ

Коріандр (кінзу) та кмин навряд чи можна віднести до малопоширених пряних культур, але їхнє застосування в кулінарії все ще залишається невинуватим обмеженням, оскільки на побутовому рівні й досі переважають застарілі стереотипи.....**4**

КАТАЛОГ ВЕСНЯНИХ ЦИБУЛИННИХ КВІТІВ

Надзвичайно широкий вибір квіткових культур (а особливо – жоржин!), котрі вже наступної весни зможуть прикрасити вашу садибу.....**6**

КАТАЛОГ РОЗСАДИ ОДНОРІЧНИХ І КІМНАТНИХ КВІТІВ

Такий широкий асортимент розсади із живців переважно рідкісних рослин для прикрасення кімнат, балконів та клумб запропоновано вперше. Пропозиції інших рослин, що розмножуються здебільшого живцюванням, – у наступному числі газети.....**17**

ФРЕЗИЯ ДЛЯ ПРОФЕСІОНАЛІВ

Ця поширена на світовому ринку квіткових культур рослина має чимало шанувальників серед квітників, які вирощують її здебільшого на зрізку (зазвичай до святкових дат). Поради стосовно розмноження фрезії, догляду за нею, захисту від хвороб і шкідників адресовані, в першу чергу, професіоналам.....**26**

ФЛОРИСТИКА – МИСТЕЦТВО, РЕМЕСЛО, НАУКА?

У натхненному (без перебільшення!) матеріалі нашої постійної авторки йдеться про «секрети» аранжування квітів, тобто вміння складати букети.....**28**

ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ!

Незмінною є популярність різних конкурсів «Сільського вісника» – як традиційних, так і нових. Прийшла пора підбивати підсумки більшості з них.....**31**

**У грудневому числі газети –
каталоги хризантем,
розсади багаторічних квітів
та саджанців суніці-фріго!**

Жоржина сорту «Black Touch». Її та десятки інших сортів жоржин ви знайдете в каталозі на стор. 7-11

Доктор Моніка Беняш (Monika Bieniasz) – співробітниця кафедри садівництва і бджільництва аграрного університету в Кракові (Польща).

Знаний науковець, пані Моніка займається дослідженнями плодкових та ягідних культур. Більшість оприлюднених нею наукових праць – у галузі запилення дерев і чагарників. Також приділяє увагу не надто розповсюдженим, але дуже корисним для здоров'я людини садовим культурам. Серед інших, це обліпіха, бузина, айва та багато інших.

Як відомо, Польща є одним із провідних експортерів плодово-ягідної продукції в Європі. А надійним підґрунтям успішності цієї галузі у наших сусідів стала серйозна наукова база польського садівництва. Тож з допомогою пані Моніки ми познайомимося із сучасними плодовими та ягідними садами Польщі, з особливостями їх створення, догляду, захисту від хвороб і шкідників тощо.

Підготовка саду до зими є важливим процесом і триває протягом усього вегетаційного періоду. Та дуже часто садівники з ентузіазмом клопочуться біля рослин з весни й до плодоношення, а після збирання врожаю забувають про них. Кущі смородини, агрусу, малини, полуниці та інших культур, що відплодоносили, швидко заростають бур'янами, стають вразливими до грибних хвороб. Симптоми багатьох інфекційних захворювань (передчасне пожовтіння, засихання листя а також їхнє опадання) часто помилково розглядаються як передвісник осені. Зanedбані фруктові дерева й кущі з ознаками хвороб частіше пошкоджуються морозами.

Тому дуже важливо після збору врожаю й далі піклуватися про фітосанітарний стан садочку: видаляти бур'яни, хворі й зламані пагони та стебла, проводити необхідні процедури захисту. Чим сумлінніше ми будемо підтримувати здоров'я рослин, тим краще вони будуть підготовлені до зимівлі.

Восени можна висаджувати дерева та плодові кущі. Для цього ретельно готують посадкові ями, видаляючи бур'яни та збагачуючи добре перепрілим гноєм або компостом. Не слід додавати свіжий гній, велику кількість мінеральних добрив, кидати опале листя – це може уповільнити укорінення рослин, а іноді – навіть призвести до пошкодження кореневої системи.

Після посадки рослини обов'язково поливають. Формування ж дерев краще робити навесні. Пристовбурне коло саджанця мульчують шаром ґрунту завтовшки 30 см для захисту коріння в безсніжну та сувору зиму. Високі деревця необхідно прив'язати до опори, щоб вони краще закріпилися у ґрунті. Щойно посаджені саджанці не мають потужної кореневої системи, тому осінньо-зимові вітри можуть викликати постійний рух стовбура і уповільнити укорінення, а сильні вітригони можуть навіть повалити молоде деревце. Закріплення стовбура прискорює укорінення

рослин і скорочує час відновлення кореневої системи. Якщо це кущі смородини, агрусу або малини, при посадці рослини підрізають до двох бруньок, а навколо злегка притрушують землею.

Восени слід прибрати із саду опале листя, сухі гілки й пагони. Це особливо важливо, якщо на рослинах були симптоми грибних захворювань. Уражене листя і пагони не компостуйте, адже спори патогенів можуть зберігати свою життєздатність до весни. Залишивши листя на деревах, ви також збережете джерело інфекції до наступного року. Якщо ви не можете точно визначити, чи має сухе листя та пагони симптоми захворювань, краще їх спалити.

Важливим чинником, що впливає на морозостійкість дерев, є погода наприкінці літа та восени. Сонячні дні та прохолодні ночі восени сприяють підготовці дерев до зими, а сирість в похмурі дні та теплі ночі – навпаки. За температури трохи нижче нуля рослини починають готуватися до зимових морозів. Після кількох днів невеликих приморозків дерева легше переносять холод, ніж тоді, коли їм передувє період позитивних температур.

Морозостійкість рослин у зимовий період визначається фазами спокою, в яких вони перебувають. У період абсолютного спокою рослини мають високу стійкість до морозу. А от у період відносного спокою (у другій половині зими), під час підготовки до весни – чутливість рослин до морозу поступово зростає. Це має велике значення для плодкових дерев і кущів, які починають рано вегетувати (наприклад, абрикос чи персик). Під час повного спокою вони витримують зниження температури приблизно до -20°C, однак, більшість невдач, пов'язаних із вирощуванням цих культур, відбувається на початку весни. Найбільш морозостійкі плодові культури – яблуні (-35°C) і вишні (-30°C). У межах кожного виду морозостійкість також може коливатися в залежності від сорту та географічного походження по-

Підготовка саду до зими

садкового матеріалу (ті, що походять з теплих країн будуть більш чутливими до дії низьких температур). Такі плодові культури, як персик, абрикос, волосський горіх, виноград потребують особливого захисту на зиму.

Найпростіший спосіб захистити дерева в зимовий період є укриття із соломі та гофрованого картону. Таке укриття забезпечує гарну аерацію, а гілки та стебла не підпривають у теплу погоду. Звичайно, не завжди можливо зробити таке укриття для великих дерев. У цьому випадку ми повинні покладатися на природу, і розуміти, що дорослі дерева більш морозостійкі.

Невисокі кущі і садову суницю на зиму можна вкрити шаром листя або агроволокном. Сніг є дуже гарним союзником для захисту рослин від морозу: 10 см снігу в якості теплоізоляції дорівнює 30 см ґрунту, але занадто сильні снігопади можуть призвести до пошкодження окремих гілок чи навіть дерев. Якщо сніг важкий і вологий, вам слід скинути його з дерева.

На додаток до морозу і снігу, дуже небезпечними для саду є сильні вітри. Коли можливо, то посадіть густий живопліт з того боку, з якого зазвичай дме вітер. Цим можна значно зменшити зимові втрати. При умові сильного вітру й морозу можуть виникнути значні пошкодження деревини, навіть коли температура не є екстремально низькою.

Якщо ваш садок старого зразку, в якому ростуть високі дерева, слід з початком зими провести вапнування стовбурів. Така обробка зменшує розтріскування кори під впливом низької температури. Білий колір запобігає нагріванню стовбура в сонячні зимові дні, після яких, зазвичай, приходить холодна ніч. Такі різкі зміни температури можуть призвести до дуже серйозних пошкоджень дерев, котрі стануть місцем проникнення багатьох патогенів. Таким чином, відбілювання стовбурів є дуже важливим профілактичним заходом, направленим на підвищення морозостійкості.

Восени можна пересаджувати кущі й дерева хвойних порід. Хвойні культури важко переносять пересадку, тому треба викопувати корінь з якомога більшою грудкою землі. Щоб земля під час викопування не відокремлювалася від коренів, до пересаджування

слід рясно полити рослини. Як і у випадку з плодовими деревами і кущами, декоративні рослини із слабкою зимостійкістю теж захищають мульчею із соломі, гофрованого картону або агроволокном. Якщо зимовий сад (особливо молоді насадження) можуть відвідувати тварини, треба захистити стовбури дерев пластиком і підвісити звичайне туалетне мило в нейлонових сіточках. Запах мила відлякує більшість тварин, тому вони шукають дерева і кущі без цих пахощів. Особливо охоче олені й зайці обгризають вишні, персики та абрикоси, а з декоративних дерев – золотий дощ (рос. бобовник). Але в суворі зими майже всі дерева в саду будуть привабливі для диких тварин. В таких випадках можна обрізати гілки дерев і кидати їх на певній відстані від цінних сортів, тоді тварини будуть харчуватися зрізаними гілками.

Якщо у вашому саду є рослини в горщиках, які потребують холодного зберігання (не в будин-

ку), то горщики, ящики та інші ємності можна прикрити або акуратно обкласти пінопластом і присипати снігом. Хвойні колоніоподібної форми, які знайшли величезну популярність у сучасному ландшафтному дизайні, також потребують уваги. Снігопади і вітри можуть спотворити форму дерева. Попередити це можна, обв'язавши рослину мотузкою спіраллю по всій висоті.

Ще одна важлива робота до настання зими – зберігання садового обладнання. Всі металеві інструменти слід очистити від землі і законсервувати за допомогою відповідного мастила. Газонокосарки і тримери після ретельної підготовки розміщують у сухому приміщенні. Садові меблі також краще зберігати в сухому приміщенні. Якщо ж це неможливо – накрийте їх плівкою.

Коли сумлінно виконуватимете щойно згадані заходи, то безперечно матимете шанс милуватися навесні своїм чудовим садом.

Хочете смачнішого шоколаду? Шукайте геном какао

«Визначивши послідовність фрагментів усієї структури генома і отримавши докладну генетичну карту, ми зможемо максимізувати потенційний урожай і, відповідно, прибуток для фермерів, що вирощують какаобоби», – пояснив Саджай Ройюру, фахівець Центру комп'ютерної біології корпорації IBM.

Результати роботи науковців було оприлюднено на інтернет-сторінці бази даних геному какао. Керівник дослідницької групи Говард-Ян Шапіро переконаний, що визначення геному какао має велике практичне значення: «Це безпосередньо вплине на життя 6,5 мільйонів дрібних фермерів, що вирощують ка-

као, і торкнеться більш ніж 40 мільйонів осіб, які працюють в какао-індустрії: брокерів, торговців та виробників».

Попри той факт, що життя великої кількості людей, які прямо чи опосередковано задіяні у вирощуванні какаобобів, інвестицій у дослідження щодо генетичної модифікації какао-дерева до цього часу було вкрай мало.

«У своїй роботі ми керувалися так званими золотими ознаками для виробників якісного какао: аби какао-дерева були стійкими до шкідників та хвороб, не були вразливими до посухи, мали здатність пристосовуватися до кліматичних змін і мали опти-

мальну архітектуру крони», – каже доктор Шапіро.

Роботу із визначення геному какао-дерева було завершено на три роки раніше запланованого. Головно – через найостанніші технологічні та генетичні відкриття, зокрема створення суперкомп'ютера «Блакититний ген». Один із провідних фахівців Центру комп'ютерної біології корпорації IBM Саджай Ройюру каже: «Визначивши послідовність фрагментів усієї структури генома і отримавши докладну генетичну карту, ми зможемо максимізувати потенційний урожай і, відповідно, прибуток для фермерів, що вирощують какао-боби».

Вчені підкреслюють: головним завданням їхньої роботи було вдосконалення какао-дерева. Однак, науковці переконані, що проведені дослідження допоможуть покращити якість солодкого продукту. «Генетика до певної міри визначає запах, який продукують какао-дерева. Щодо самого шоколаду, то для його виробництва передусім потрібне високоякісне какао», – наголошує Гарольд Шмітц із «Mars». Уже потім, додає експерт, «вступає в гру» велика кількість інших складників та чинників, за які відповідає фірма-виробник шоколадної продукції.

Диво-вишня цього року сразила величезною кількістю плодів на невеличкому чотирирічному дереві. А щоб віднайти шпаків, ми накрили її дупрасилом, і так зривали урожай.

Щепіть, у вас вийде!

Довго виношувала ідею написати статтю на цю тему. Поділитися чи то досвідом, чи то цікавими думками. Можливо, для когось ця стаття буде поштовхом для активних дій, і стане приводом для серйозного захоплення, яке ще й приносить користь.

перші прищепи прижилися. Проте відступати я вже не збиралася. Почала пошук літератури, щоб поповнити свої знання. Перечитавши купу статей, заміток, журналів, книг, зробивши кілька заміток, проконсультувавшись із досвідченими садівниками (на жаль, в нашій місцевості таких немає), я знову взялася за справу. І вона (тобто справа) зрушилася з місця! Спочатку прищепила свої «невдачі». Згодом, накопавши дичок у полі, прищепила сорти, які мені сподобалися в сусідів і знайомих. Тепер навіть ризикнула і виписала собі в аматора-садівника гарні сучасні сорти яблунь, груш, слив, аличі, черешень. Цієї весни перещепила. І, дякувати Богові, із шістнадцяти живців не прийнялися тільки два. І то з моєї провини, бо я зняла пакетик, коли почалася спека і бруньки засохли. Навіть живець яблуні *Кандиль-синяп*, про який я давно мріяла, прийнявся. До осені всі дали гарний приріст, чекаю вже на врожай.

Хочу також зауважити, що я не вважаю себе професіоналом у цій справі. Можливо, в чомусь і припускаюсь помилок, бо деякі матеріали розраховані на спеціалістів, а в інших – ця тема викладена дещо узагальнено, та й літератури небагато. Тому я хочу дати кілька порад таким початківцям, як я.

Груша сорту «Аушес Ангел». Третій рік після щеплення.

фото автора

Колись давно, захопившись садівництвом і городництвом, я почала свою справу звичайно: купувала на базарах, стихійних ринках-«пятачках» саджанці дерев, кущів, розетки ягід, квітів. А все тому що я вважаю, якщо живеш у селі та маєш хоча б невеличку діляночку біля хати, то гріх великий купувати овочі, фрукти на базарі за величезні гроші та ще й часто привезені із-за кордону, та сумнівної якості. А в мене клаттик землі чималенький і біля хати, і в полі. Тож я взято взялася за справу: вибирала фруктові саджанці – вишні, черешні, сливи, яблуні, груші та інші. Дерева купувала різних сортів і строків достигання. За рік-два я засадила гарними на вигляд саджанцями більше половини присадибної ділянки. І почалися місяці, а то й роки чекання: хоч би скоріше щось зацвіло, щоб подивитися. А як я їх доглядала: полив, мульча, санітарна чистка (побілка, обрізка), захист від шкідників і хвороб...

Уявіть собі, яким великим було розчарування, коли на третій рік на черешні, розрекламовані як *Валерій Чкалов*, були такі плоди, що й дикою черешнею не назвеш, дрібні, як ягоди бузини, та ще й кислі. Подібне і з грушами трапилося. З трьох сортів, які я купувала (рання, осіння та зимова), дві виявилися *Ноябрьські*, а одна пропала від невідомої мені хвороби. Але тут можна пробачити, хоч сорт гарний і плоди – супер. Одна яблуня теж виявилася дикою, не кажучи про те, що решта на 80% не відповідала назві. І тут я страшенно позаздрила людям, які вміють щепити, їх я вважала великими майстрами.

І ось одного разу, стоячи перед вибором: зрубати чи ні уже чималеньку яблуню, яка виявилася дикою, я вирішила спробувати. Не маючи ні досвіду, ні знань у цій галузі, взявши у сусідки живці трьох сортів яблуні, я перещепила три уже товстенькі гілки методом вросіп. І яким було моє здивування, коли наступного сезону мої прищепи не тільки прийнялися, але й мали по 1-2 квіточці, а згодом – плоди. Окрилена успіхом, я взялася щепити все, що до того часу не виправдало моїх сподівань. Але чомусь результат був невтішний. До цього часу не знаю яким дивом ті

По-перше, не бійтеся, перещепіть на дереві одну гілочку, якщо не вдається, завжди можна виправити. Будьте рішучі та вірте в удачу. Слідкуйте, щоб камбіальні шари (під корою є такий шар) прищепи і підщепи співпадали. Прищепи-живці можна взяти у друзів, знайомих. Щепіть на дичках, кореневій порослі, що у випадку невдачі можна виправити. Залишайте завжди одну запасну гілочку. У випадку невдачі її можна перещепити наступного сезону, а якщо прищепи приймуться, то її можна вирізати. Я ж практикую так, щоб цю гілочку наступної весни теж можна було прищепити, навіть іншим сортом. Тому для цього у мене є декілька дерев з різними сортами.

По-друге, дотримуйтеся строків щеплення. В літературі зустрічала, що щепити можна круглий рік. Та мені поки що вдавалося щеплення лише в оптимальні строки (від 25 листопада по 1 червня). Та найкраще приживаються кісточкові у березні – квітні, а зерняткові – у березні – травні. Пробувала і літнє щеплення, але поки не вдалося.

По-третє, живці. Заготовлюємо їх у грудні-лютому за сухої, не надто морозної погоди. Зрізуємо однорічний приріст з південного боку крони (якщо є вибір). Живець має бути довжиною 9-12 см і товщиною з олівець, а також мати 2-5 бруньок. Та повірте, коли хочеться розвести сорт, щепити доводиться чим є. Зберігаємо живці до початку щеплення у підвалі, у вологому піску або вологій ганчірці, у нижньому ящику холодильника, навіть у снігу. Можна щепити одразу з дерева на дерево, тільки діяти потрібно оперативно.

По-четверте, опануйте різні методи щеплення, їх багато. Наведу найпростіші (можливі неточності, бо збирала я інформацію про щеплення з різних джерел).

Поліпшене копулювання. Спочатку готуємо прищепу. Робимо косий зріз 25-30 мм, 1 см від бруньки з протилежного боку бруньки. На зрізі відступаємо десь на 1/3 від верхівки і робимо язичок. Далі готуємо підщепу: зрізуємо одним рухом на косий зріз підщепу, аналогічно робимо язичок на підщепі. З'єднуємо прищепу і підщепу за допомогою язичків, слідкуючи, щоб камбіальні шари співпадали. Якщо підщепу більше по діаметру, то прищепу зміщуємо вбік. Ще раз нагадаємо найпоширеніші в практиці прийоми щеплення: уприклад, урозціп, сідлом, за кору.

Другий рік після щеплення. Груші знизу – гілка Листопадна, друга прищеплена – «Аушес Ангел» (груші зверху).

Поки готуємо підщепу, готову прищепу можна тримати в роті, не зачіпаючи зрізів. Старайтеся не чіпати зрізи руками. Після щеплення обв'язуємо місце щеплення ниткою зверху. Обв'язувати можна ізоляційною стрічкою, або нарізати смуги із плівки. Щільно замазуємо садовим варом (можна використати пластилін), одягаємо поліетиленовий пакет, в такому міні-парничку ваш живець швидко піде в ріст.

І останнє, **п'яте** – обов'язковий догляд. Через тиждень-два уважно обстежте об'єкт вашої праці. Вже мають з'явитися зелені ковпачки на бруньках. Стежте за пов'язкою, щоб вона не перетягнула молоде деревце, але й не знімайте передчасно, щоб вітер не відламав прищепу. Пакет знімаємо, коли прищепу приживеться і тільки в похмуру погоду, ввечері або вранці, щоб адаптувати молоді пагініці до навколишнього середовища. Тому що живець, який гарно прийнявся, може загинути від різкої зміни умов. Обов'язково вищипуйте поросль, що з'являється нижче місця щеплення, щоб нашим новим гілочкам не було конкуренції.

А ще про живці. Якщо ви їх місяців зо два зберігали, то перед щепленням обов'язково дезінфікуйте у рожевому розчині марганцівки, і добу вимочуйте у дощовій воді. Краще приживуться.

Щепіть на здоров'я, бо ви безперечно варті найкращого!

Світлана Калинюк,
с. Рашків, Івано-Франківська обл.

Это не груша, а клад!

Пятый год у меня в саду плодоносит груша *Бере Зимняя Мичурина*. Попробовав первый раз свои груши, очень расстроился, даже в январе плоды обладали терпкостью, некоторые довольно сильно. На следующий год некоторые ветки перепривил на другие сорта. Подумывал даже избавиться от этой груши, хотя сорт обладает многими достоинствами: в первую очередь, особой устойчивостью к болезням и вредителям. Листья совсем не поражаются паршой и плоды в течение всего вегетационного периода не «по зубам» даже грушевой

Груша «Бере Зимняя Мичурина» после глубокой заморозки

фото автора

плодожорке. Эта груша ежегодно цветет, завязывает плоды, обильно плодоносит. Плоды в большинстве своем красивые по форме, одномерные, 120-150 г, иногда до 250 г, как правило, бессемянные. При съеме – светлые или темно-зеленые, в зрелом состоянии – желтоватые, при полном созревании – лимонного цвета, редко – с буроватым размытым румянцем, винно-сладкие, удовлетворительные по вкусу. Но при хранении, примерно в начале февраля, при созревании, плоды загнивают внутри. Срок съема урожая – конец сентября, начало октября. Плоды на дереве держатся очень прочно, не осыпаются даже после листопада.

А в этом году для себя сделал открытие! В январе 2010 года поместил два десятка груш в морозильную камеру, а через неделю достал несколько плодов, дал им разморозиться в течение 3-4 часов и принял дегустировать. Оказалось, что груши прекрасные, с «полным набором сахаров и кислот». Таких вкусных плодов я никогда не ел! В мякоти не оказалось и следов терпкости и каменистости. Плоды преобразовались до неузнаваемости. А я-то три года подряд перепрививал свою *Бере Зимнюю Мичурина*! Несмотря на то, что прививки уже дали урожай, до сих пор жалею, что поспешил с перепрививкой. Ведь это не груша, а клад. Плоды можно хранить в морозильной камере – от урожая до урожая. Разве это не чудо?

Александр Лукоминский,
с. Абазовка, Полтавская обл.

Дошка оголошень

О ЗАДЕРЖКЕ ВЫХОДА «СВ» №10
Неожиданно медленное прохождение процедуры растаможивания бумаги (выпускается в Финляндии) привело к срыву планового срока (10 число месяца) сдачи газеты в Укрпочту. Это первый за много лет случай опоздания выхода газеты! Руководители типографии заверяют, что подобная ситуация носит единичный характер и не повторится в будущем.

О ПОСТАВКАХ СЕМЕННОГО КАРТОФЕЛЯ ИЗ ГОЛЛАНДИИ
Как повлияла задержка выхода «СВ» №10 на выполнение заказов? В этом номере был опубликован каталог семенного картофеля (клубни) из Голландии. Мы просили вас побыстрее сделать заказы, чтобы, при благоприятной погоде, отправить их в конце ноября – декабре. Теперь же, мы вынуждены будем завозить семенной картофель позже, к весне следующего года, и получите вы его в феврале-марте 2011 года.

О ЦЕНЕ НА СЕМЕНА КАПУСТЫ «АГРЕССОР F1»
Внимание! Изменилась цена на семена капусты «Агрессор F1» (код 101049 из октябрьского каталога «СВ»). 20 шт. семян вы получите по цене 6, а не 10 грн. Все, кто уже сделал заказы на эту культуру, тоже получат семена по новой цене.

О ПОСТАВКЕ РАССАДЫ ЦИКЛАМЕНОВ
Остается неопределенной ситуация с рассадой цикламенов. Фирма-производитель задержала их поставку. Предполагаем, что отправка цикламенов будет производиться вместе с семенами овощных и цветочных культур.

ЗАПРОШУЕМО НА ПРЕЗЕНТАЦІЮ!
19 листопада (у п'ятницю) о 18.30 у записному приміщенні харківської книгарні «Є» (вул. Сумська, 3) розпочнеться презентація часопису «Сільський вісник». Запрошуємо шанувальників 200-тисячного всеукраїнського видання на зустріч з редакційним колективом і друзями газети.

Пряно-ароматические растения: на грядке и на столе

Продолжение. Начало в СВ №9, 10 за 2010 г.

Кориандр, или **кинза** – однолетнее травянистое растение из семейства зонтичных. Ажурные кустики с очень декоративными листьями в прикорневой розетке очень скоро дают ветвистый стебель высотой до 120 см, на концах побегов которого образуются зонтики, цветущие мелкими белыми цветочками. Культивируется как пряное растение с сильным специфическим ароматом.

Кинза

В пищу употребляют нежные листья прикорневой розетки молодых растений до начала их стрелкования, а также семена. Листья кориандра имеют резкий запах и слегка жгучий вкус – это зелень «на любителя». Однако таких любителей очень много – целые народы. На Кавказе, например, без кинзы и еда – не еда: кинза в супе, кинза в салате, в бутерброде с брынзой, семена ее в хлебе, поджарках, в плове. Семена кориандра используют для приготовления аджики, разных пряных смесей, в частности, хмели-сунели. Кладут его в выпечку, используют при приготовлении различных напитков (ликера, например), добавля-

ют в маринады, компоты, мясные и рыбные блюда, колбасы, сыры. Очень любят кинзу пчеловоды: кроме того, что цветущий кориандр – отличный медонос, он еще и отпугивает от пасеки вредных насекомых, дымом из его стеблей окулируют ульи для борьбы с клещом.

Кориандр превосходит многие пряно-ароматические растения по содержанию витамина С, каротина, рутина. В медицине отвар из семян кориандра используют как хорошее средство для улучшения пищеварения, как отхаркивающее и противогеморройное, а настойка из них – как успокаивающее и противосудорожное средство. Кориандр также широко применяется в парфюмерной промышленности.

Кинза – очень холодостойкое растение, поэтому его можно высевать как рано весной, так и под зиму. Весной высевать его надо как можно раньше. Поскольку семена прорастают через 2-3 недели, то нелишне обозначить рядки семенами редиса. Это нужно для того, чтобы всходы сорняков не завоевали все пространство грядки. Перед посевом семена можно предварительно стратифицировать. Высевают их на глубину 3-4 см с междурядьями в 15 см. Можно для продления потребления свежей зелени осуществлять посев не единожды, а 2-3 раза с интервалом в две недели. При повторных посевах лучше до всходов накрыть грядку пленкой и следить, чтобы почва была постоянно влажной и без корки. В жару, если не поливать, кориандр, минуя фазу розетки, сразу идет в стрелку. Излишней жары и сухости воздуха кориандр не переносит. Это значит, что летние

посевы себя не оправдывают. На юге лучше грядку располагать в полутени. К влажности грунта кориандр в меру требовательный, но в период цветения и образования плодов надо все же обеспечить ему хорошее равномерное увлажнение. Лучше всего кинза растет на питательных легких черноземах. В период вегетации удобряют растения не стоит, лучше под перекопку внести по 3 кг перепревшего перегноя или торфа на квадратный метр грядки. Урожай семян собирают, когда половина зерен в зонтике станет бурого цвета. Растения срезают, дозаривают, обмолачивают. Просушенные семена очищают от примесей, еще раз хорошо просушивают, чтобы они в процессе хранения не прогоркли и не утратили всхожесть. Хранят семена в плотно закрытой стеклянной посуде в темном месте при умеренной температуре.

Возьму на себя смелость настоятельно порекомендовать тем, кто не любит зелень кориандра, попытаться

Тмин

пересилить себя и несколько раз заставить себя съесть пару веточек без предубеждения, внимательно прислушиваясь к своим ощущениям. Уверена, большинство изменит свое мнение. Так было с моим сыном. Мы жили в Ташкенте, там кинза – незаменимая вещь, но он упорно отказывался ее есть, называя «клоповый травой». Повзрослев, он распробовал эту траву, и ест ее пучками. Мы в своих вкусовых пристрастиях достаточно консервативны. Надо ломать стереотипы, и тогда все будет намного вкуснее.

Тмин – одно из древнейших культивируемых растений. В диком виде он встречается на лугах, вдоль опушек, у дорог. В первый год этот представитель зонтичных формирует мясистый слабоветвистый корень и розетку перистых листьев. На второй год весной быстро отрастает крупная розетка листьев, а затем выбрасывается ветвистый стебель высотой до 90 см. В июне-июле на кончиках побегов качаются цветущие зонтики.

Растение это достаточно холодостойкое, прекрасно зимует в грунте, семена прорастают уже при 6-8 градусах. Тмин лучше высевать на открытых солнечных участках с легкой, плодородной, достаточно увлажненной почвой. Грядку для посева лучше подготовить заранее, внося достаточно перегноя, суперфосфат, калийную соль. Перекопка нужна глубокая, до 30 см. Весной нужно еще добавить под рыхление мочевины. Высевают тмин на глубину 2 см, междурядья нужны широкие, не менее 30 см. Так как семена тмина прорастают долго и всходы появляются только через 2-3 недели, в посев есть смысл добавить

маячные культуры, чтобы вовремя провести рыхление, не допуская образования почвенной корки. Всходы прореживают в 2-3 этапа, доводя густоту в ряду до 20 см. На первом этапе тмин растет очень медленно, поэтому надо проследить, чтобы его не заглушили сорняки. Выращивать тмин можно и отдельно, и в качестве уплотнителя, тем более что некоторое притенение он переносит безболезненно. Тмин хорошо реагирует на окучивание, оно способствует образованию дополнительных корней.

В кулинарии чаще всего используют семена тмина, поэтому растения скашивают, когда 70% семян в зонтиках достигают зрелости. Их дозаривают, обмолачивают, очищают и хорошо сушат. Хранят семена тмина в плотно закрытых стеклянных банках в темном прохладном месте. Эфирное масло, дубильные вещества, которые содержатся в семенах, придают им приятный аромат и жгучий, горьковато-пряный вкус. Тмин издавна используют при выпечке хлеба и кондитерских изделий, для отдушки сыров, при засолке капусты, огурцов и помидоров, добавляют в тушеное мясо. Молодые листочки тмина кладут в салаты и супы.

Тмин содержит много витаминов, минеральных солей, биологически активные вещества, фитонциды. Неудивительно, что он широко используется в медицине. Тмин считается хорошим желчегонным средством, его применяют при спазмах пищеварительных органов, атоничных запорах, холециститах. В народной медицине настой семян тмина дают корящимся матерям для усиления лактации.

Продолжение следует

Наталья Савенко, г. Херсон

Библейский цветок – иссоп лекарственный

Прочитала в № 7 «СВ» об идее еще одного конкурса и решила, как говорится, вставить и свои «пять копеек». В 2001 году мы с мужем из многоэтажного дома в Киеве переехали в сельский дом. Поскольку всю свою жизнь мы прожили на «асфальте», то ни опыта, ни практики сельскохозяйственных работ, естественно, не имели. Но было большое желание превратить малюсенькие зернышки в сочные овощи, лекарственные травы, разнообразные цветы.

Поначалу многое не удавалось, но с каждым разом все больше и больше хотелось добиться успеха. Много читала, экспериментировала. Особенно хотелось вырастить что-то необычное для наших мест. Так из семян появилась тладианда, клубеньки которой я уже лет пять не могу вывести с огорода. Были и «ежики» мелано, и длиннющие лагенарии вазонные, и гибискус с его прекрасными цветами, однако плоды его нам совсем не пришлись по вкусу. Орешки люффы тоже оказались «на любителя». Выращивала из семян и момордику с ее желтыми цветами, превращающимися в гроздь вкусных красных ягод, а из люффы получились мочалки для мужа.

За эти годы уже убедилась, что хорошо растут из семян, посеянных прямо в открытый грунт, и не требуют особого ухода такие травы, как чабер, кресс-салат, грибная трава (пажитник), фенхель, базилик, спаржа *Арженгельская*, эстрагон (тархун) и майоран. Хорошо растут без особого ухода и дают самосев: шалфей лекарственный и нигелла, если я не ошибаюсь, то ее еще называют чернушкой посевная. Хорошо всходит артишок и пеппино, однако, к сожалению, плодов их дожидаться мне так и не удалось. Артишок просто не успевает зацвести до холодов, а пеппино цветет, но плоды не завязываются. Заслуживают большого внимания скоронера и ревень, но это отдельный большой рассказ.

А сейчас мне бы хотелось отдать дань иссопу лекарственному (*Hyssopus officinalis L.*). Я называю его библейским цветком, поскольку впервые узнала о нем из Библии. Позже,

увидев семена иссопа в продаже, я не раздумывая купила их, несмотря на то, что ничего конкретного об этом растении не знала. Хотя мне очень хотелось вырастить иссоп, сеять в открытый грунт сразу я так и не решилась. В результате длительных экспериментов уже убедилась, что посев в открытый грунт не всегда дает хорошие результаты. Поэтому семена иссопа я посеяла в стаканчики с хорошим покупным грунтом. Это было примерно в конце марта 2004 года, а в открытый грунт высадила в начале июня. Поскольку я не профессионал, то завела тетрадки, в которых записываю, что, когда и как сеяла. И если что-то забылось, то всегда могу открыть тетрадку и прочитать, чтобы не ошибиться. С той же целью оставляю и пакетики из-под семян растений, которые меня особо заинтересовали.

Возможно, что все мои предосторожности по посеву иссопа были излишни, поскольку за те пять лет, которые этот полукустарник радует меня своими сине-фиолетовыми цветами, и при всей своей полезности он удивительно неприхотлив, хорошо переносит пересадку. Может размножаться стеблевыми черенками, дает обильный самосев. Несколько лет назад ранней весной я просто воткнула во влажную землю веточку иссопа, и вот она уже стала хорошим кустиком.

Растение засухоустойчивое. В засушливое лето его можно полить 2-3 раза. Лучше всего ему на прогретых солнечных местах, так как не любит затенения. Но в легкой полутени он тоже хорошо растет. Зимует без укрытия. На зиму я всегда обрезаю его веточки где-то на 10 см от земли. Растение это медоносное, пчелы над ним так и вьются. Может цвести два раза в год.

Иссоп – это и декоративное, и лекарственное, и пряное растение. Траву собирают в начале цветения и сушат в тени по общим правилам. После первой срезки можно подкормить аммиачной селитрой (10-15 г/м²). Иссоп обладает противовоспалительным, противокашлевым, умеренно желчегонным и антисептическим действием, особенно на мочеточники. Способствует

уменьшению чрезмерного выделения пота. Наружно используется для лечения трудно заживаемых ран. Все эти рецепты я нашла в книге чешского автора Дагмар Ланска. Применяется иссоп в виде водного и спиртового настоев.

Водный настой – 1-2 ст. л. травы залить двумя стаканами кипятка, настоять в течение 1 часа, процедить. Принимать по 0,5 стакана 2-3 раза в день за 20-30 минут до еды.

Спиртовая настойка – 20 г травы залить 200 мл водки, настоять в течение недели в закрытом флаконе темного стекла, процедить. Принимать по 1 ч. л. 2-3 раза в день до еды.

Как специю употребляют сухие и свежие листья иссопа, добавляя в картофельные, бобовые и овощные супы, салаты, соусы. Иссоп имеет приятный запах и чуть горьковатый вкус. В качестве специи его рекомендуют использовать не более 1 ч. л. на человека.

Рецепты блюд с иссопом

Иссоповый чай. Две чайные ложки зелени иссопа, 200 г кипятка, настаивать 10-15 мин. Применяется против потения, как отхаркивающее средство.

Свинные отбивные, жаренные на решетке. 4 отбивные, 2 ст. л. иссопа, 2 зубка чеснока, черный перец, соль. Мясо отбить, натереть свежими листьями иссопа, протертым чесноком и черным перцем. Сложить друг на друга отбивные и поставить на несколько часов на холод. Затем посолить и поджаривать на решетке над древесными углями.

Жаркое по-дачному. 500 г свиной, 200 г свиного сала, 500 г говяжьих (задняя часть), 5 луковиц, листки иссопа, шалфей, маленькие веточки чабера, 4 зубка чеснока, «кари», 5 ст. л. кетчупа, 2 ст. л. горчицы, 2 ст. л. постного масла, петрушка, черный перец. Мясо нарезать на мелкие куски, слегка отбить и посолить. Умеренно натереть их смесью кетчупа, горчицы и масла с «кари», перцем и рас-

«...сказав Бог: «Ось я даю вам усяку траву, що розсіває насіння по всій землі» (Буття)

«Окропи меня иссопом, и буду чист; омой меня, и буду белее снега» (Псалом 50)

тертым чесноком. Нанизать куски на шампуры попеременно с луком и свиным салом, иногда прокладывая травами. Когда мясо и другие компоненты будут нанизаны, натереть его оставшейся смесью кетчупа и иных добавок и завернуть в два слоя фольги. Хорошо закрыть края и жарить над умеренным огнем два часа. Затем на одном конце проткнуть фольгу, если сок не вытекает, то жаркое готово. После этого снять фольгу и быстро осушить мясо над углями. В огонь можно бросить горсть трав. Подавать жаркое с хлебом и овощами.

Майонез с травами. 100 г майонеза, 2 ст. л. трав: эстрагон, петрушка, иссоп, чабер, кресс-салат, шнитт-лук. Растения мелко нарезать и смешать с майонезом. Использовать в салаты. Подавать к вареной рыбе, яйцам, овощам.

Приятного аппетита и успехов в выращивании иссопа!

Галина Седова, с. Бзов, Киевская обл.

**Відповідає
на запитання читачів
агроном Катерина Серікова**

— У моєму дачному садку – сортові сливи й яблуни. Та вже років десять добру половину врожаю доводиться з прокляттями викидати на смітник чи в пічку – червона гниль. Уклінно прошу від себе і від мільйонів «зачервлених» українських садівників відповісти на моє запитання: якими хімічними препаратами, коли і скільки разів обприскувати сливу, аби гарантовано позбутися плодожерки?

Арсен Паламар, м. Тернопіль

Відразу скажу, що сливу можуть пошкоджувати кілька видів плодожерок – сливова (*Laspeyresia funebrana*), рідше яблунева і східна плодожерки. Але найпоширеніший шкідник – це сливова плодожерка, тому ми детально поговоримо саме про неї. Не секрет, що боротися з плодожерками не просто, адже якщо запізнитися з обробкою плодів дерев, гусениця шкідника проникне в плід і ніякі інсектициди не допоможуть. В такому випадку можна навіть не сподіватися отримати якісний врожай. Наша ж головна задача – попередити ураження плодів небезпечним шкідником.

Для того щоб правильно спланувати захист саду, треба знати біологічні особливості сливової плодожерки. Це – невеликий метелик із розмахом крил 12-15 мм. Передні крила сірувато-бурі з фіолетовим відтінком. Задні крила бурувато-сірі, більш світлі в основі. Гусениця довжиною 10-16 мм, спочатку кремово-біла, а доживившись в плоді, стає червоно-рожевою з бурю головою. Зимують плодожерки у стадії гусениці останнього віку в тріщинах кори плодів дерев, тарі, дошках паркану, драбинах тощо. Навесні, як тільки середньодобова температура впродовж

кількох днів становитиме +10°C і вище, починається залялькування гусениць. А далі – виліт метеликів, спарювання і відкладання яєць на поверхню плодів сливи біла плодоніжки. Через 7-10 днів з яєць відроджуються гусениці, які поспішають проникнути у молоді плоди. Там вони перебувають тривалий час, живлячись м'якшечом або молодістю кісточкою. Пошкоджені плодожеркою плоди мають крапельки каменя на поверхні, шкідливість досягає швидкого стає забарвленою (як при достиганні), і врешті-решт плоди опадають. При більш пізньому пошкодженні сливовою плодожеркою в середині плода поблизу кісточок можна помітити дрібні червоно-бурі грудочки – екскременти шкідника. Ускладнює боротьбу із плодожерками і те, що період льоту, а значить відкладки яєць, дуже розтягнуті, він становить близько 1,5 місяці. А одна гусениця може пошкодити від 2 до 5 плодів. За сезон сливова плодожерка дає два покоління.

Літ сливової плодожерки починається як правило, під час відокремлення бутонів у

пізніх сортів слив (Анна Шпет, Венгерка московська, Емпрес, Президент, Блюфрі та інші). Але поспішати не слід, треба почекати періоду масового льоту і відкладання яєць (через 7-10 днів після початку льоту). Таким чином, першу обробку проти гусениць сливової плодожерки треба провести відразу після відцвітання – в момент утворення молоді зав'язі сливи. Наступну обробку інсектицидом проводять через 2-3 тижні.

Проти другого покоління обприскування проводять в другій декаді липня, а через два тижні обробку повторюють. Останню обробку сливи інсектицидами треба провести не пізніше, ніж на 30 днів до збирання врожаю. Зазвичай, цього буває достатньо.

А тепер щодо препаратів. Проти весняного покоління плодожерок (за температури до +20°C) можна користуватися такими препаратами: Актар, Люфокс 105 SC, Каліпсо, Інсеґар, Конфідор Максі, Матч, Децис Профі та іншими. В літній період при температурі повітря більше +20°C не доцільно використовувати піретроїдні препарати (наприклад, Децис Профі, Карате Зеон тощо), бо вони істотно знижують свою ефективність. Нагадаю, що препарати треба чергувати, щоб уникнути звикання шкідника до інсектициду (резистентності).

Але є ще один момент, не менш важливий, ніж хімічний захист, на який раджу звернути особливу увагу, адже, як я зрозуміла з листа, плодожерка Вам дошкуляє вже не перший рік. Я маю на увазі низку профілактичних агротехнічних заходів, завдяки яким можна суттєво знизити чисельність сливової і яблуневої плодожерки в наступні роки.

— Кілька років тому придбав у вас насіння овочів, серед яких був і перець Джеміні F1. Усі культури показали себе відмінно. Джеміні F1 подавав надію на суперврожай (забезпечив йому гарний догляд, регулярні підживлення тощо), але плоди, досягнувши вражаючих розмірів, почали псуватися. Було таке враження, що хтось обшпарив їх окропом. На зелених плодах з'явилися водянисті смуги, трохи темніші самого плода. Такий «врожай» я з грядки видаляв. На листках плям не помічав. На інших сортах перцю також спостерігав подібні симптоми, але рідше. Що це за хвороба і які міри боротьби з нею? Стосовно погоди того літа, то вона була спекотна й волога.

Валентин Радавої, с. Горбові, Чернівецька обл.

Із детального опису, за який я щиро вдячна, можна зробити припущення, що до вашого городу «завітала»

бактеріальна гниль. Цей патоген здатний уражувати не тільки перець, а й капусту, картоплю, моркву та багато інших городніх і плодів культур, викликаючи їхнє загнивання. Збудник здатний довгий час накопичуватися у ґрунті, а при сприятливих умовах викликати ураження.

Бактеріальна гниль, як правило, починає проявлятися у другій половині літа, в період активного росту й достигання плодів перцю. Перші симптоми з'являються у вигляді плям, трохи темніших за

колір плоду. З часом вони стають водянистими й можуть охоплювати весь плід. При сильному ураженні плоди стають зморшкуватими, їхній вміст перетворюється на водянисту слизисту масу з неприємним запахом, проте залишаються висіти на кущі. Безперечно, втрати врожаю від цієї хвороби можуть бути суттєві, а тому при перших схожих симптомах, уражені плоди треба видаляти з грядки.

Бактерія *Erwinia carotovora*, збудник бактеріальної гнилі перцю, чудово себе почуває тільки при наявності тепла і вологи. Хвороба може з'явитися у вологе літо, коли часто ідуть дощі (як, наприклад, у Вашому випадку), а також при надмірному поливі (особливо, якщо краплі води потрапляють на плоди). На пухких ґрунтах, з гарним доступом кисню бактеріоз проявляється рідше.

Дуже часто збудник хвороби про-

никає через механічні пошкодження плодів і плодоніжок, зроблені шкідниками (совками, попелицями, павутинними кліщами). Це також можуть бути пошкодження внаслідок сильного вітру або необережного догляду.

Є ще один нюанс – добрива. Добрива, як нам здається, такі потрібні для росту рослин, можуть бути не тільки корисними, але й шкідливими. Високі дози азоту, особливо у другій половині вегетації, дуже небажані для рослин, бо істотно знижують стійкість до грибних і бактеріальних хвороб, в тому числі до бактеріальної гнилі.

Як можна попередити бактеріальну гниль плодів перцю? Найперше – це треба забезпечити високий рівень агротехніки, що передбачає дотримання сівозміни, помірний полив, внесення збалансованої кількості добрив по макро- і мікроелементам із підвищеним вмістом калію (наприклад, серій Мастер, Реаком, Плантафол) тощо.

Комахи, живлячись, відкривають шлях для проникнення патогенів і сприяють подальшому поширенню хвороби. А тому 1-2 профілактичних обприскування перцю інсектицидами (Протеус, Матч, Децис Профі, Каліпсо) я би радила неодмінно провести.

Для профілактики бактеріозу насіння перцю можна обробити розчином біопрепарату Фітоспорин-М на основі бактерії-антагоніста *Bacillus subtilis*. Цей препарат здатний пригнічувати збудників борошнистої роси, іржі, чорної ніжки, різних плямистостей. З метою попередження і боротьби з бактеріозом плодів перцю можна також поливати розчином Фітоспорину лунки при посадці або обприскувати рослини під час вегетації кілька разів (за інструкцією).

Успіхів вам, шановні дописувачі, і високих врожаїв!

— Чи бувають такі сорти картоплі, які можна вирощувати на кислих ґрунтах? Які саме, та чи можна їх придбати через «СВ»?

Ірина Колотуша, с. Нізівка, Чернівецька обл.

Картопля – культура, в цілому, невибаглива до умов вирощування. Та краще всього росте на достатньо родючих, рихлих, вологих та слабо кислих ґрунтах. При дотриманні агротехніки (строків посадки, захисту від шкідників та хвороб, періодичного поновлення садивного матеріалу, внесення збалансованих доз мінеральних і органічних добрив та ін.) можна отримувати стабільно високі врожаї картоплі – надзвичайно важливого продовольчого продукту всіх часів.

Звичайно, вітчизняна й світова селекція не стоїть на місці, щороку впроваджуються у виробництво нові сорти картоплі. Науковці працюють над такими параметрами, як врожайність, хімічний склад (зокрема кількість крохмалю), стійкість до хвороб, надлишкового зволоження і важкого механічного складу ґрунту. Щодо кислотності, то цей фактор регулюється виключно агротехнікою, і сортів, толерантних до високої кислотності, немає. Та й кислотність ґрунту буває різна: на слабо кислому (рН 5,6-5,8) ґрунті картопля буде себе абсолютно нормально почувати (за умови рихлого ґрунту), а от до більш високої кислотності (рН нижче 5,6) треба ставитися уважніше.

Зазначу, що глинисті або суглинисті вологі ґрунти, як правило, мають підвищену кислотність. Визначити це можна за допомогою спеціального приладу (рН-метра), лакмусового папірця або за рослинністю. На кислих ділянках домінують

певні види рослин – хвощ польовий, подорожник, іван-чай тощо. Такі ґрунти більш щільні, малородючі, бідні на органічну речовину. Поряд з цим і них підвищується концентрація шкідливих алюмінієвих і марганцевих сполук. Більшість городніх культур на кислих ґрунтах відстають в рості, більше уражуються хворобами (капуста – килою, буряки – коренеюм і т. д.), а тому істотно знижують кількість і якість урожаю.

Що робити з кислим і важким ґрунтом? Перед перекопкою на кислих ґрунтах треба проводити вапнування (раз на 5 років). Для цього розсіпають по поверхні землі вапно, крейду чи дефекат і ретельно перекопують. Норми витрати розкислюючого матеріалу – 150-200 г/м².

Якщо ж у Вас, пані Ірино, важкі, схильні до перезволоження малородючі ґрунти, які практично непридатні для вирощування картоплі, не засмучуйтеся, адже поступово їх можна також покращити і зробити більш родючими. Досягти цього можна систематичним внесенням перегною або компосту (5 кг/м²), перепрілої лісової підстилки, піску, деревної золи. Поступово ґрунт стане більш пухким, розсипчастим, покращиться його аерація. Не слід забувати і про мінеральні добрива, які вносяться окремо від вапна: аміачна селітра 25 г, суперфосфат 20 г сульфат калію 20 г/м². Азотні добрива краще вносити навесні в рік посадки, а фосфорно-калійні – з осені, хоча можна і весною. Нагадаю, що картопля погано реагує на хлор у ґрунті, тому треба уникати таких добрив, як хлористий калій і хлористий амоній. Покращити структуру ґрунту можна також завдяки посіву сидератів (люцерна, коню-

шина, люпин, фацелія). Вони збагачують ґрунт азотом і органічною речовиною, а фацелія, крім того, пригнічує розвиток багатьох шкідників і хвороб (дотянки, нематоди, віруси).

На перезволожених ґрунтах картоплю доцільно висаджувати на гребнях або грядах, в цьому разі волога не накопичується у прикореневій зоні рослин, а тому знижується ймовірність ураження фітофторозом, бактеріальними

хворобами, раком. На таких ґрунтах я б радила висаджувати сорти, стійкі або підвищено стійкі до фітофторозу (Адретта, Горлиця, Купава, Луговський, Дубравка, Темп, Багряна, Ракурс, Серпанок, Явір, Кардинал (ред.: бульби останнього сорту можна придбати за каталогом «СВ» у №10 за 2010 р.) і бактеріальних хвороб (Зов, Світанок київський, Поляна, Бороднянський рожевий, Горлиця, Пролісок і Березина).

• фотоконкурс

— Тільки закінчили збирати врожай картоплі сорту «Дезіре». Такого врожаю в нас ніколи не було, тим паче що в нас на Житомирщині піщані ґрунти. Важко повірити, що одна картоплина може важити 420 г! На фото ми з донькою Аліночкою.

Аліна Зіневич, с. Добриш, Житомирська обл.

Весенние луковичные

Дорогие наши читатели! С радостью представляем вам новый каталог луковичных «Весна-2011». Впервые голландская фирма «Delta Group Holland» предложила нам эксклюзивные сорта георгин французской селекции (они отмечены значком). Перед тем, как внести их в наш ассортимент, мы побывали на демонстрационно-опытном поле во Франции и выбрали самые достойные сорта.

Посадочный материал растений из этого каталога вы получите в апреле 2011 года. Ваши заявки присылайте до 15 января 2011 года. В случае более поздней отправки заказа на весенние луковичные мы не гарантируем его полное выполнение. Минимальная сумма заказа по этому каталогу - 50 грн.

Агапantус, или нильская лилия, белый
640064 1 шт. 32 грн.

Агапantус,
или нильская лилия

Агапantус исключительно красив во время цветения, когда развивает высокий (до 1 м) цветонос, несущий крупные зонтиковидные соцветия с ярко-голубыми или белыми цветками. Цветет обильно в августе-сентябре. Нильская лилия выращивается чаще всего в кадочной культуре: если у вас в квартире прохладно зимой и не очень жарко летом – это именно то, что нужно африканской лилии. А еще он светолюбив, не боится сквозняков и не требует опрыскивания! Летом агапantус можно вынести в сад.

Агапantус, или нильская лилия, голубой
640071 1 шт. 30 грн.

Амариллис красавица

640078 1 шт. 45 грн.

Достаточно редкое комнатное растение. Луковицы высаживают весной в горшок диаметром 15 см таким образом, чтобы верхушка была видна над поверхностью почвы. Высаженную луковицу поливают умеренно, а когда появится цветонос – полив увеличивают. Цветет амариллис в безлистном состоянии! Крепкие цветоносы с соцветиями из 6-12 душистых воронкообразных цветков диаметром до 8 см появляются летом или осенью. Любит хорошее освещение. После цветения цветоносы срезают, и вскоре у амариллиса отрастают листья. Пожелтение листьев свидетельствует о том, что у растения начинается период покоя. В этом случае сокращают полив, и горшок с луковицей отправляют в сухое и прохладное место (5-10°С). Пересаживают амариллис и отделяют детку раз в 4-5 лет, но ежегодно верхний слой земли в горшке заменяют свежим. Некоторые цветоводы амариллис с мая и до конца сентября высаживают в открытый грунт.

↑75 см *9-10 18/20

Ахименес гибридный

Ахименес гибридный – ампельное комнатное растение. В один небольшой горшок с легкой листовой почвой высаживают все пять клубневидных корневища. Для прорастания необходима температура +24°С. В это время растения поливают очень осторожно, горшок помещают на солнечное место. Полив увеличивают при появлении всходов, а во время цветения поливают обильно (ахименес не любит пересыхания грунта в горшке). После окончания цветения полив сокращают. Когда листья и стебли засохнут, у растения наступает период покоя, который приходится на зиму. В это время корневища можно вынуть из горшка и хранить в песке при температуре 10-12°С, а можно хранить, не вынимая из горшка. Поливать в период покоя нужно не чаще раза в месяц.

«Peach Blossom»
640092 5 шт. 17 грн.

«Snowprincess»
640099 5 шт. 18 грн.

↑25 см *6-9 К

↑25 см *6-9 К

Бегонии клубневые

Многочисленные нарядные цветки разнообразных клубневых бегоний украшают сады с июня до сентября, а квартиры и защищенные от заморозков балконы еще дольше – с конца весны до поздней осени. Предварительно клубни проращивают во влажной смеси торфа и песка. Ставят в теплое место и осторожно поливают вокруг клубня. При появлении крепких ростков клубень высаживают на постоянное место в горшок или в грунт цветника. Клубневые бегонии не терпят открытых ветру и прямым солнечным лучам мест. Зимой у бегоний период покоя – после пожелтения листьев и отмирания стеблей клубни вынимают из горшков, складывают в ящики с песком или торфом и сохраняют до февраля-марта в помещении с температурой 10-14°С.

Аморфофаллус
клубневидный

640085
1 шт. 57 грн.

Очень оригинальное клубневое растение для комнат и оранжерей. У него единственный крупный перистосложный лист, высокий черешок которого покрыт оригинальными пятнами, за что на родине это растение называли «змеиное дерево». Нуждается в умеренном освещении, обильном поливе и рыхлой питательной почве. В период покоя клубни хранят в темном полусухом помещении при 12-14°С. Тронувшись в рост, он может сначала сформировать коричневое соцветие-покрывало высотой чуть более 10 см.

↑100 см *6-7 18+

Ацидантера
двуцветная

640106
10 шт. 15 грн.

Ацидантера двуцветная (душистый гладиолус) – очень изящный цветок, похожий на крупный гладиолус, со сладким ароматом. В конце апреля – первой половине мая клубнелуковицы высаживают на глубину 9-10 см на солнечное и защищенное от ветра место с плодородной, хорошо дренированной почвой и доступом влаги. А в начале октября их выкапывают, просушивают и хранят в сухом месте при температуре 16-18°С.

↑90 см *8-9 8/10

Бегония каскадная
«Parfum Inka»
640120 1 шт. 22 грн.

Бегония каскадная
желтая
640127 1 шт. 17 грн.

Бегония каскадная
красная
640134 1 шт. 17 грн.

Бегония каскадная
оранжевая
640141 1 шт. 17 грн.

Бегония каскадная
смесь
640148 5 шт. 73 грн.

Бегония бахромчатая
смесь
640113 5 шт. 57 грн.

Бегония махровая «Picotee»
абрикосовая с белыми кончиками
640155 1 шт. 18 грн.

Бегония махровая «Picotee»
белая с розовыми кончиками
640162 1 шт. 15 грн.

Бегония махровая «Picotee»
желтая с белыми кончиками
640169 1 шт. 15 грн.

Бегония махровая «Picotee»
красная с белыми кончиками
640176 1 шт. 15 грн.

Бегония махровая «Picotee»
розовая со светлыми кончиками
640183 1 шт. 15 грн.

Бегония махровая белая
640190 1 шт. 12 грн.

Бегония махровая красная
640197 1 шт. 12 грн.

Бегония махровая смесь
640204 5 шт. 53 грн.

Бегония клубневая смесь сортов
640211 10 шт. 102 грн.

Бегония нарциссоцветковая «Daffodil Salmon»
640218 1 шт. 18 грн.

Бродия рыхлая

Бродия, или трипте-
ля рыхлая – очаро-
вательное садовое
растение с некруп-
ными, но очень из-
ячными цветками
с легким приятным
ароматом. Цветет
в мае-июле. Она сол-
нцелюбива. Предпочи-
тает рыхлые, песчаные
с добавлением компоста
почвы. Тяжелые и влажные
почвы переносит плохо.
Клубнелуковички высажи-
вают в апреле на глубину
7-8 см. На зиму бродию
укрывают.

«Koningin Fabiola»
640225 20 шт. 12 грн.

«Rudy»
640232 5 шт. 22 грн.

Ветреница корончатая

Ветреница корончатая имеет перисто-
рассеченные листья и крупные красивые махровые
и полумахровые цветки различной окраски.
Весной клубеньки высаживают на солнце или в
полутени (на защищенное от ветра место) в
хорошо дренируемую плодородную почву на глу-
бину 5 см. Перед посадкой клубеньки замачива-
ют на ночь в воде, чтобы они хорошо набухли.
Посадка клубней в несколько сроков продляет
цветение, которое может проходить с июля по
сентябрь. Осенью (в начале октября) ветрени-
цу корончатую выкапывают, раскладывают на
газетах на просушку, обрезают надземную
часть, досушивают шишковидные корневища
вместе с корнями в прохладном (около 10-15°C)
месте еще месяц. Зимой клубни хранят, (они не
должны касаться друг друга) в ящиках с чуть
увлажненным торфом, песком, мхом или опил-
ками, в прохладном месте. Ветреница коронча-
тая при хорошем укрытии может зимовать и
в открытом грунте.

«St. Brigid»
640239 5 шт. 11 грн.

Гальтония беловатая

640246 2 шт. 18 грн.

Гальтония беловатая похожа на
гигантский гиацинт, за что и по-
лучила свое второе название – ка-
пский гиацинт. Она достаточно
морозостойка и может зимовать
в открытом грунте под укрытием.
Колокольчатые, снежно-белые, ино-
гда с чуть заметным зеленоватым
оттенком, ароматные цветы до 6
см длиной и 3 см в диаметре рас-
положены вдоль высокого цветоноса.
Луковицы высаживают весной на глу-
бину 10-15 см. Предпочитает легкие,
хорошо дренированные слабокислые
почвы с добавлением перегноя. В пе-
риод вегетации требует обильного
полива. Высокие соцветия на откры-
тых местах следует подвязывать,
чтобы уберечь от полегания.

«White»
1,2 м 9 12/14

Георгины

Георгины – удивительно нарядные растения, в окраске
которых присутствуют практически все цвета,
кроме чисто-синего и черного. Это поистине универ-
сальные цветы: одни из них украшают сад и дают
замечательную срезку, другие великолепно в бал-
конных ящиках и вазонах. Пророщенные корнеклубни
георгин высаживают в мае на такую глубину, чтобы
корневая шейка росточка оказалась ниже уровня
грунта на 2-3 см. При посадке высокорослых сортов
в посадочную яму обязательно забивают кол для
подвязки куста. За лето георгины не менее трех раз
подкармливают (через месяц после посадки, во время
бутонизации и цветения), но не увлекайтесь азотом,
так как растения будут плохо цвести, а корнеклубни
не вызреют. Перед каждой подкормкой георгины хо-
рошо поливают. С сентября растения не поливают
и не подкармливают. Выкапывают корнеклубни в
октябре, сразу после того, как листья почернеют
от мороза. Их гнезда, не очищая от почвы, сначала
просушивают в прохладном помещении (при 10°C)
7-10 дней, а затем переносят в помещение с темпе-
ратурой в зимнее время около 3°C.

Георгина галерейная «Art Deco»
640253 1 шт. 23 грн.

Георгина галерейная «Art Nouveau»
640260 1 шт. 23 грн.

Георгина галерейная «Cobra»
640267 1 шт. 23 грн.

Георгина галерейная «Pablo»
640274 1 шт. 23 грн.

Георгина галерейная «Salvador»
640281 1 шт. 23 грн.

Георгина галерейная «Singer»
640288 1 шт. 23 грн.

Георгина галерейная смесь
640295 5 шт. 99 грн.

Георгина декоративная «Akita»
640302 1 шт. 16 грн.

Георгина декоративная «Arabian Night»
640309 1 шт. 18 грн.

Георгина декоративная «Aramis»
640316 1 шт. 46 грн.

Георгина декоративная «Audace»
640323 1 шт. 40 грн.

Георгина декоративная «Bengale»
640330 1 шт. 40 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Cafe Au Lait»
640337 1 шт. 25 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Duet»
640351 1 шт. 15 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Gerrie Hoek»
640358 1 шт. 16 грн.

Огромные
цветы!

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Kelvin's Floodlight»
640365 1 шт. 15 грн.

Огромные
цветы!

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Le Baron»
640372 1 шт. 17 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Lucky Number»
640379 1 шт. 15 грн.

Огромные
цветы!

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Motto»
640386 1 шт. 17 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Mystery Day»
640393 1 шт. 15 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Peaches and Cream»
640400 1 шт. 22 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Procyon»
640407 1 шт. 16 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Quenza»
640414 1 шт. 52 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Seattle»
640421 1 шт. 15 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Smokey»
640428 1 шт. 18 грн.

Огромные
цветы!

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
«Zorro»
640435 1 шт. 18 грн.

90-120 7-10 К

Георгина декоративная
смесь
640442 5 шт. 64 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Bluesette»
640449 1 шт. 18 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Caprice»
640456 1 шт. 52 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Extase»
640463 1 шт. 15 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Nogent»
640470 1 шт. 46 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Orlando»
640477 1 шт. 59 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Polka»
640484 1 шт. 18 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Princesse Elisabeth»
640491 1 шт. 18 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Princesse Gracia»
640498 1 шт. 18 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Roma»
640505 1 шт. 40 грн.

30-60 7-10 К

Георгина декор. бордюрная
«Volcane»
640512 1 шт. 46 грн.

Георгина декор. бордюрная
«Zingaro»
640519 1 шт. 18 грн.

Георгина декоративная бордюрная, смесь
640526 5 шт. 77 грн.

Георгина кактусовая
«Alain Mimoun»
640533 1 шт. 21 грн.

Георгина кактусовая
«Allegro»
640540 1 шт. 36 грн.

Георгина кактусовая
«Blackberry Ripple»
640547 1 шт. 18 грн.

Георгина кактусовая
«Bora Bora»
640554 1 шт. 16 грн.

Георгина декоративная
«Cha Cha»
640344 1 шт. 20 грн.

Георгина кактусовая
«Color Spectacle»
640561 1 шт. 15 грн.

Георгина кактусовая
«Friquolet»
640568 1 шт. 17 грн.

Георгина кактусовая
«Gatsby»
640575 1 шт. 47 грн.

Георгина кактусовая
«Gold Crown»
640582 1 шт. 15 грн.

Георгина кактусовая
«Java»
640589 1 шт. 47 грн.

Георгина кактусовая
«Mascotte»
640596 1 шт. 36 грн.

Георгина кактусовая
«Nicky»
640603 1 шт. 47 грн.

Георгина кактусовая
«Preference»
640610 1 шт. 17 грн.

Георгина кактусовая
«Purple Gem»
640617 1 шт. 15 грн.

Георгина кактусовая
«Roi Rene»
640624 1 шт. 47 грн.

Георгина кактусовая
«Sabrina»
640631 1 шт. 21 грн.

Георгина кактусовая
«Sir Alf Ramsay»
640638 1 шт. 18 грн.

Георгина кактусовая
«Sucre D'Orge»
640645 1 шт. 47 грн.

Георгина кактусовая
«Veritable»
640652 1 шт. 18 грн.

Георгина кактусовая
«Vulkan»
640659 1 шт. 16 грн.

Георгина кактусовая, смесь
640666 5 шт. 64 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Alauna Clair-Obscur»
640673 1 шт. 22 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Arica»
640680 1 шт. 53 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Black Touch»
640687 1 шт. 41 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Chabada»
640694 1 шт. 47 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Emmaus»
640701 1 шт. 41 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Eurydice»
640708 1 шт. 41 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Fringed Star»
640715 1 шт. 15 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Hayley Jane»
640722 1 шт. 20 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Nancy»
640729 1 шт. 41 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Omega»
640736 1 шт. 53 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Snoho Diana»
640743 1 шт. 18 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Star's Favorite»
640750 1 шт. 15 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Tsuki-Jori-Mo-Shisha»
640757 1 шт. 15 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Winter Springs»
640764 1 шт. 20 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
«Yellow Star»
640771 1 шт. 18 грн.

Георгина кактусовая бордюрная
«Joli Coeur»
640785 1 шт. 53 грн.

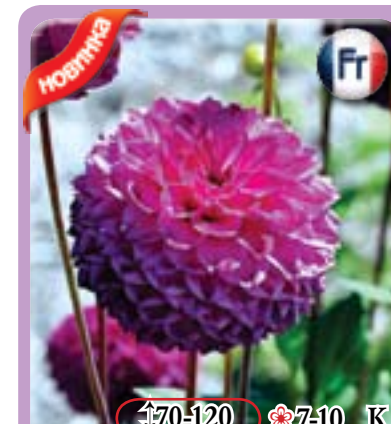
Георгина кактусовая бордюрная
«Park Princess»
640792 1 шт. 15 грн.

Георгина кактусовая бордюрная
«Playa Blanca»
640799 1 шт. 15 грн.

Георгина кактусовая бахромчатая
смесь
640778 5 шт. 64 грн.

Георгина помпонная
«Ashado»
640827 1 шт. 47 грн.

Георгина кактусовая бордюрная
«Retro»
640806 1 шт. 41 грн.

Георгина кактусовая бордюрная
«Yellow Happiness»
640813 1 шт. 24 грн.

Георгина кактусовая бордюрная
смесь
640820 5 шт. 64 грн.

Георгина помпонная
«Atoll»
640834 1 шт. 41 грн.

Георгина помпонная
«Clio»
640841 1 шт. 36 грн.

Георгина помпонная
«Little William»
640848 1 шт. 15 грн.

Георгина помпонная
«Natal»
640855 1 шт. 15 грн.

Георгина помпонная
«Othello»
640862 1 шт. 53 грн.

Георгина помпонная
«Rosso»
640869 1 шт. 18 грн.

Георгина помпонная
«Stolze von Berlin»
640876 1 шт. 15 грн.

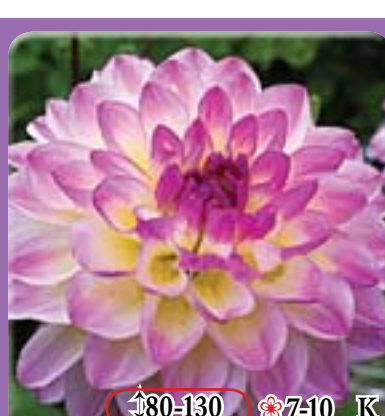
Георгина помпонная
«White Aster»
640883 1 шт. 15 грн.

Георгина помпонная
смесь
640890 5 шт. 64 грн.

Георгина шаровидная
«Diabolo»
640897 1 шт. 47 грн.

Георгина шаровидная
«El Paso»
640904 1 шт. 20 грн.

Георгина шаровидная
«Eveline»
640911 1 шт. 16 грн.

Георгины, смесь различных групп
640960 100 шт. 120 грн.

Георгина шаровидная
«Faro»
640918 1 шт. 47 грн.

Георгина шаровидная
«Gipsy Night»
640925 1 шт. 18 грн.

Георгина шаровидная
«Sunny Boy»
640932 1 шт. 18 грн.

Гладиолусы садовые

Садовые гладиолусы – одни из самых любимых цветочных культур. Эти цветы поражают своей грациозностью, изысканностью, парадностью, элегантностью. Их крепкие цветоносы достигают 1,5 м в высоту и нередко нуждаются в подвязке. Перед посадкой клубнелуковицы надо очистить от кроющих чешуй и замочить на 10-12 ч в 0,5%-ном растворе марганцовокислого калия, который действует и как стимулятор роста. Их высаживают в конце апреля – первой половине мая на глубину 8-15 см от донца и на расстоянии 15-20 см между растениями. Лучшими почвами для гладиолуса являются черноземные, легкие суглинистые или супесчаные, с нейтральной или слабнокислой реакцией. Участок должен хорошо освещаться солнцем и быть защищенным от сильных ветров. Не забывайте, что при срезке основным условием является сохранение на растении не менее четырех настоящих листьев, которые обеспечивают нормальное развитие клубнелуковицы. Назиму растения выкапывают (выкопку можно начинать через 45-50 дней после начала цветения). Клубнелуковицы просушивают в хорошо проветриваемом помещении при 30-35°C неделю. Подсушенные клубнелуковицы очищают от старого стебля, отмерших корней, старой клубнелуковицы и верхнего слоя кроющих чешуй. Затем их раскладывают в ящики, в течение 20-25 дней досушивают при температуре 18-20°C, после чего переносят в помещение с температурой 5-10°C и относительной влажностью 60-70%.

Георгина шаровидная
«Tourie»
640939 1 шт. 47 грн.

Георгина шаровидная
«Калинка»
640946 1 шт. 18 грн.

Георгина шаровидная
смесь
640953 5 шт. 76 грн.

Гладиолус садовый
«Afrika»
640982 5 шт. 13 грн.
640983 20 шт. 47 грн.
640984 100 шт. 195 грн.

Гладиолус садовый
«Alabama»
640036 5 шт. 13 грн.
640037 20 шт. 47 грн.
640038 100 шт. 195 грн.

Гладиолус садовый
«Baccara»
640992 5 шт. 13 грн.
640993 20 шт. 47 грн.
640994 100 шт. 195 грн.

Гладиолус садовый
«Blue Frost»
641000 5 шт. 13 грн.
641001 20 шт. 47 грн.
641002 100 шт. 195 грн.

Гладиолус садовый
«Blue Isle»
641009 5 шт. 11 грн.
641010 20 шт. 40 грн.
641011 100 шт. 165 грн.

Гладиолус садовый
«Charisma»
641018 5 шт. 15 грн.
641019 20 шт. 54 грн.
641020 100 шт. 225 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Dolce Vita»
640043 5 шт. 13 грн.
640044 20 шт. 47 грн.
640045 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Dusk»
641027 5 шт. 15 грн.
641028 20 шт. 54 грн.
641029 100 шт. 225 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Eva Puixeu»
641036 5 шт. 13 грн.
641037 20 шт. 47 грн.
641038 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Fidelio»
641045 5 шт. 10 грн.
641046 20 шт. 36 грн.
641047 100 шт. 150 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Friendship»
641054 5 шт. 12 грн.
641055 20 шт. 43 грн.
641056 100 шт. 180 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Green Star»
640022 5 шт. 12 грн.
640023 20 шт. 43 грн.
640024 100 шт. 180 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Helvetia»
640015 5 шт. 14 грн.
640016 20 шт. 51 грн.
640017 100 шт. 210 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Her Majesty»
641063 5 шт. 12 грн.
641064 20 шт. 43 грн.
641065 100 шт. 180 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Jester»
641072 5 шт. 11 грн.
641073 20 шт. 40 грн.
641074 100 шт. 165 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Kings Lynn»
641081 5 шт. 13 грн.
641082 20 шт. 47 грн.
641083 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Land 'O Lakes»
641090 5 шт. 15 грн.
641091 20 шт. 54 грн.
641092 100 шт. 225 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Limoncello»
641100 5 шт. 13 грн.
641101 20 шт. 47 грн.
641102 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Macarena»
641110 5 шт. 13 грн.
641111 20 шт. 47 грн.
641112 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Malta»
641119 5 шт. 13 грн.
641120 20 шт. 47 грн.
641121 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Mon Amour»
640001 5 шт. 14 грн.
640002 20 шт. 51 грн.
640003 100 шт. 210 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Morning Gold»
641128 5 шт. 13 грн.
641129 20 шт. 47 грн.
641130 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Nikita»
641137 5 шт. 13 грн.
641138 20 шт. 47 грн.
641139 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Nova Lux»
641146 5 шт. 8 грн.
641147 20 шт. 29 грн.
641148 100 шт. 120 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Orlando»
641154 5 шт. 13 грн.
641155 20 шт. 47 грн.
641156 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Oscar»
640050 5 шт. 11 грн.
640051 20 шт. 40 грн.
640052 100 шт. 165 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Peter Pears»
640060 5 шт. 9 грн.
640061 20 шт. 32 грн.
640062 100 шт. 135 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Pink Lady»
640068 5 шт. 13 грн.
640069 20 шт. 47 грн.
640070 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Plumtart»
641163 5 шт. 9 грн.
641164 20 шт. 32 грн.
641165 100 шт. 135 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Princess Margaret Rose»
641172 5 шт. 11 грн.
641173 20 шт. 40 грн.
641174 100 шт. 165 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Priscilla»
641182 5 шт. 8 грн.
641183 20 шт. 29 грн.
641184 100 шт. 120 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Purple Flora»
641191 5 шт. 10 грн.
641192 20 шт. 36 грн.
641193 100 шт. 150 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Purple Queen»
641200 5 шт. 13 грн.
641201 20 шт. 47 грн.
641202 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Sancerre»
641210 5 шт. 11 грн.
641211 20 шт. 40 грн.
641212 100 шт. 165 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Sparkler»
641219 5 шт. 13 грн.
641220 20 шт. 47 грн.
641221 100 шт. 195 грн.

↓60-150 *7-9 12/14

Гладиолус садовый
«Spic and Span»
641228 5 шт. 9 грн.
641229 20 шт. 32 грн.
641230 100 шт. 135 грн.

60-150 7-9 12/14

**Гладиолус садовый
«Traderhorn»**
641237 5 шт. 8 грн.
641238 20 шт. 29 грн.
641239 100 шт. 120 грн.

60-150 7-9 12/14

**Гладиолус садовый
«Velvet Eyes»**
640057 5 шт. 13 грн.
640058 20 шт. 47 грн.
640059 100 шт. 195 грн.

60-150 7-9 12/14

**Гладиолус садовый
«Violet King»**
641245 5 шт. 15 грн.
641246 20 шт. 54 грн.
641247 100 шт. 225 грн.

60-150 7-9 12/14

**Гладиолус садовый
«White Prosperity»**
640008 5 шт. 12 грн.
640009 20 шт. 43 грн.
640010 100 шт. 180 грн.

60-150 7-9 12/14

**Гладиолус садовый
«Windsong»**
641255 5 шт. 10 грн.
641256 20 шт. 36 грн.
641257 100 шт. 150 грн.

60-150 7-9 12/14

**Гладиолус садовый
«Wine and Roses»**
641263 5 шт. 13 грн.
641264 20 шт. 47 грн.
641265 100 шт. 195 грн.

40-60 7-9 9/10

«Nathalie»
640967 5 шт. 18 грн.

Гладиолус низкий

Гладиолус низкий, или карликовый – это гибридный вид, полученный в результате скрещивания *Gladiolus cardinalis* и *Gladiolus venustus*. Мелкоцветковый гладиолус, формирующий нежные изящные соцветия красивой окраски, отличается ранним цветением. На юге Украины при укрытии может зимовать в открытом грунте. Биология и агротехника карликового гладиолуса сходна с садовыми крупноцветковыми гибридами.

40-60 7-9 9/10

смесь
640974 5 шт. 17 грн.

Глориоза великолепная

Глориоза великолепная – одна из красивейших лиан для комнат. При посадке клубень размещают почкой вверх и сверху засыпают землей на 2-3 см. Можно сразу начать полив с момента посадки, но появление ростка зависит не от влаги в почве, а от физиологического состояния клубня: он может пролежать, не прорастая, месяц и дольше. Глориоза предпочитает яркий рассеянный свет, поэтому лучше разместить ее на восточных и западных окнах. Не забудьте своевременно позаботиться об опоре. После цветения полив уменьшают, а потом и вовсе прекращают – до весны у глориозы период покоя. Клубни хранят в сухом месте (при 10-13°C), не вынимая из горшка, или выкапывают и помещают в песок.

150 7-9 15/20

**Глориоза великолепная
«Rothschildiana»**
641350 1 шт. 39 грн.

60-150 7-9 12/14

Гладиолус садовый, смесь сортов
641272 10 шт. 15 грн.
641273 100 шт. 115 грн.

Гloxиния прекрасная

Гloxиния прекрасная (более точное название – синнингия прекрасная) удивительно красивое комнатное растение с крупными бархатистыми цветами воронковидной формы. Приобретенные клубни гloxинии следует на протяжении получаса продезинфицировать в розовом растворе марганцовки или в любом растворе фунгицида. Для более быстрого укоренения клубни на сутки замачивают в растворе гетероауксина или корневина (желательно, чтобы раствор стимулятора не попал в углубление клубня). Затем их высаживают в небольшие широкие горшки с легкой питательной почвой. На дне горшка обязательно должен быть дренаж. Клубень сажают углублением вверх на глубину 1 см (таким образом, 2/3 клубня находятся над поверхностью грунта) и осторожно поливают. В период прорастания нужно внимательно относиться к поливу – поливать вокруг клубня и не переувлажнять почву, чтобы он не загнил. По мере роста побегов у гloxинии грунт регулярно подсыпают и, наконец, и закрывают клубень на 1-2 см. Гloxиния – растение длинного светового дня, для нормального роста и развития ей необходимо 12-14 часов освещения. При недостаточном освещении, особенно в начале периода роста, растение сильно вытягивается, что в дальнейшем отрицательно сказывается на количестве закладываемых бутонов. Однако нужно помнить, что гloxиния не переносит прямых солнечных лучей – на листьях и цветах очень быстро появляются ожоги. Поливают растение без переувлажнения земли и попадания воды на листья. С октября по февраль у гloxинии период покоя. Осенью полив постепенно уменьшают, горшки переносят в темное, сухое, прохладное место (кладовка, полка на дверце холодильника и т.д.). Обычно период покоя у гloxинии заканчивается в феврале: клубни высаживают в свежую землю.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Blanche de Meru»**
641280 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Corina»**
641287 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Defiance»**
641294 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Kaiser Friedrich»**
641301 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Kaiser Wilhelm»**
641308 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Mont Blanc»**
641315 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Prince Albert»**
641322 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Tigrina Blue»**
641329 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
«Tigrina Red»**
641336 1 шт. 21 грн.

25 7-8 6/7

**Гloxиния прекрасная
смесь сортов**
641343 3 шт. 54 грн.

Зефирантес лимонный

Очаровательное комнатное растение с золотисто-желтыми воронковидными цветками, которые распускаются в конце лета или начале осени. Луковички высаживают по 3-5 штук в одну плошку, полностью заглубив их в землю. Во время роста и цветения требует хорошего освещения и регулярного обильного полива. Зимой полив сокращают до минимума. В летний период растения желательно выносить на свежий воздух – балкон или лоджия. Нуждается в период вегетации в регулярных подкормках.

30 5-7 К

Зефирантес лимонный
641357 3 шт. 13 грн.

Иксия

Иксия – очаровательное садовое растение. На тонком, но очень прочном стебле распускается дюжина нежных некрупных цветков-звездочек. Цветет иксия в июле-августе. Цветки хорошо сохраняются в букетах. Иксия неприхотлива, но лучше развивается на хорошо дренированных, богатых гумусом почвах, на защищенном от ветра месте. В открытый грунт клубнелуковицы высаживают с конца апреля на глубину 5 см. А в конце лета их выкапывают и хранят в умеренно теплом (5-8°C) сухом помещении. На юге Украины при укрытии на зиму иксия может зимовать в открытом грунте.

Иксия, смесь
641364 20 шт. 18 грн.

Ирис голландский

Цветки ириса голландского, или ксифиума достигают в диаметре 10-12 см. Они завораживают своим изяществом и богатством цветов. Растение предпочитает дренированные почвы и теплые, хорошо освещенные участки, лучше всего они удаются на юге нашей страны. Луковицы ксифиумов высаживают в апреле на глубину 10-12 см. Если вы хотите оставить ирис зимовать в открытом грунте, потребуется укрытие – листовым опадом слоем 20 см либо толстым слоем компоста, перегноя. Но это укрытие в наиболее холодные зимы, особенно в северных и восточных областях Украины, не всегда обеспечивает 100% сохранность растений. Некоторые цветоводы после пожелтения листьев луковицы выкапывают и просушивают в течение 2-4 недель при температуре не менее 30°C и влажности 60-80% и хорошей вентиляции. Хранят луковицы до весны при температуре не выше 12°C. Ксифиумы – популярная выгонная культура.

«Tiger», смесь
641371 5 шт. 16 грн.

смесь
641378 10 шт. 16 грн.

Калла

Каллы, или зантедескии с разноцветными покрывалами и нередко «пятнистыми» листьями приобретают все большую популярность у любителей комнатных растений. Их клубневидные корневища высаживают неглубоко (сверху слой земли должен быть не более 2 см) в небольшой горшок с легкой питательной землей. Эти растения любят яркий рассеянный свет и полностью сбрасывают листья в период покоя. «Цветные» каллы, к тому же, замечательно смотрятся и цветут обильнее, если их высадить в сад. Посадите их в мае на клумбу в легкой полутени, а еще лучше в водоеме. Перед заморозками не забудьте выкопать растения и оставить их в помещении до полного засыхания листьев. Освободите клубни от сухих листьев и корней, промойте и просушите. Хранят клубни в овощном отсеке холодильника, в погребе или утепленном балконе при температуре +3-5°C.

«Akela»
641567 1 шт. 78 грн.

«Black Eyed Beauty»
641574 1 шт. 26 грн.

«Flame»
641581 1 шт. 34 грн.

«Majestic Red»
641588 1 шт. 29 грн.

«Mango»
641595 1 шт. 32 грн.

«Passion»
641602 1 шт. 35 грн.

«Rose Queen»
641609 1 шт. 29 грн.

«Rudolph»
641616 1 шт. 57 грн.

«Solfatara»
641623 1 шт. 41 грн.

«Treasure»
641630 1 шт. 29 грн.

«Vermeer»
641637 1 шт. 64 грн.

смесь сортов
641644 3 шт. 74 грн.

Калистегия, или повой пушистый

641413
2 шт. 25 грн.

Калистегия, или повой пушистый – многолетняя травянистая лиана со светло-розовыми махровыми цветками 5-6 см в диаметре, напоминающими розочки. Растение неприхотливо, быстро разрастается. Для хорошего цветения требует рыхлой плодородной садовой почвы.

«Flore Pleno»
641413 2 шт. 25 грн.

Каладиум двуцветный

Каладиум двуцветный – шикарное комнатное растение с большими и удивительно яркими листьями. Требует хорошего (но не прямого) освещения, повышенной влажности воздуха, равномерного и обильного полива. Осенью у растения наступает период покоя: клубни оставляют в горшке с землей и хранят в темноте при температуре 12-15 градусов, лишь изредка увлажняя почву, чтобы не допустить полного пересыхания земляного кома. При дополнительном освещении в осенне-зимний период и регулярном поливе растение может сохранять листья круглый год. На лето растение можно высадить в сад.

«Candidum»
641385 1 шт. 32 грн.

«Cardinal»
641392 1 шт. 32 грн.

«Pink Beauty»
641399 1 шт. 32 грн.

«Red Flash»
641406 1 шт. 32 грн.

Канна садовая, или гибридная

Канна садовая, или гибридная – мощное растение с гроздьями ярких крупных цветков и большими красивыми листьями – умеет производить впечатление! Цветки канн могут быть не только однотонными (белыми, кремовыми, розовыми, красными, оранжевыми и желтыми), но и в крапинку и даже в полоску! Но особенно эффектно получившие распространение только в последние годы пестролистный сорта. Выращивать канны совсем несложно. Они предпочитают солнечные участки с питательным грунтом. Перед посадкой корневища проращивают в торфе. Осенью (после повреждения листьев заморозками) корневища выкапывают, дают обсохнуть и хранят в непромерзающем помещении (5-10°C) в песке или торфе. Некоторые цветоводы выкапывают канны вместе с комом земли, просушивают и хранят до весны при указанной температуре.

«Angel Martin»
641420 1 шт. 21 грн.

«En Avant»
641427 1 шт. 21 грн.

«Gold Ader»
641434 1 шт. 25 грн.

«Lucifer»
641441 1 шт. 21 грн.

«Orchid»
641448 1 шт. 21 грн.

«Striata»
641455 1 шт. 25 грн.

«Striped Beauty»
641462 1 шт. 25 грн.

«Yellow king Humbert»
641469 1 шт. 21 грн.

смесь
641476 3 шт. 54 грн.

Крокосмия, или монбреция

Крокосмия, или монбреция, изысканная и неприхотливая, расцветают летний сад яркими красно-желтыми тонами. Куртины крокосмий выглядят декоративно с весны до поздней осени. А срезке монбреция стоит 12-14 дней. В южных областях (а в теплые зимы – и по всей Украине) под укрытием из листьев и лапника зимует в открытом грунте, но на остальной территории её лучше выкопать и хранить в сухом непромерзающем помещении при 2-5°C во мху или торфе. Весной (в апреле) клубнелуковицы высаживают на глубину 5-8 см на хорошо освещенные участки с дренированной питательной почвой.

смесь
641483 5 шт. 18 грн.

Лiatрис колосковая

Лiatрис колосковая, многолетник с длинными свечеообразными соцветиями, поселившись однажды в саду, будет расти и цвести там долгие годы при необременительном уходе. Она любит открытые солнечные участки и плодородную, хорошо дренированную почву. В засуху нуждается в поливе. Клубнелуковичные корневища высаживают как весной, так и осенью на глубину 7-10 см. Зимует без укрытия.

белая
641490 5 шт. 20 грн.

сиреневая
641497 5 шт. 17 грн.

«Aviv», смесь
641504 5 шт. 14 грн.

Лютики азиатские

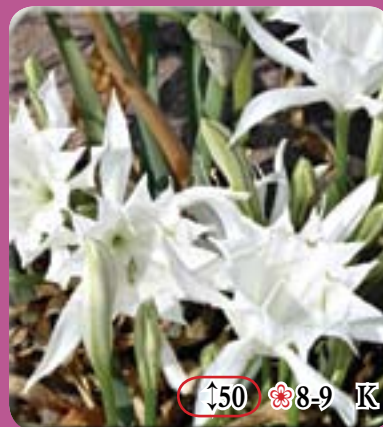
Лютики азиатские – очаровательные садовые растения с махровыми, похожими на розы, цветками, достигающими 7-10 см в диаметре. У них красивые глубоко рассеченные листья. Корневые шишки высаживают в открытый грунт в конце апреля, предварительно замочив их на ночь в воде. Сажать их на глубину 5 см, помещая в землю корнями вниз. Лютики азиатские высаживают на солнечном месте (или в легкой полутени) во влажную, плодородную, дренированную почву с добавлением хорошо перепревшего компоста или торфа. Перед первыми заморозками лютики выкапывают и, очистив их от земли, заворачивают в газету или засыпают песком. Хранят в сухом и холодном непромерзающем помещении при 4-6°C.

Набор луковичных «Летний сад»
640029 100 шт. 99 грн.

Панкраций морской

Панкраций морской – луковичное растение с очаровательными белыми ароматными цветками. Выращивают панкраций в больших контейнерах в теплых и светлых помещениях. Для посадки используют тяжелый питательный субстрат с добавлением крупного речного песка и костной муки. Он не имеет периода полного покоя, поэтому весной и летом его поливают обильно теплой водой (30°C), оставляя воду в поддонах, а осенью и зимой поливают более умеренно, не доводя субстрат до полного пересыхания.

Панкраций морской
641511 1 шт. 32 грн.

Сауromатум капельный

Сауromатум капельный – экзотического вида клубневое растение, которое выращивают в комнатах или высаживают на лето в сад. Пестрые, похожие на каллы, оригинальные соцветия. После цветения образуются большой, необычной формы лист, длинный черешок которого покрыт пятнами. В саду клубни высаживают на глубину 13 см в полутени или на солнце. Сауromатуму необходима повышенная влажность воздуха, летом его обязательно нужно опрыскивать водой и притенять от прямых солнечных лучей. Во время роста растение обильно поливают. После окончания вегетации (высыхания листьев) полив почти прекращают, клубни вынимают из горшка и держат до весны в сухом темном помещении при 10°C.

Сауromатум капельный
641518 1 шт. 20 грн.

Скадоксус, или геамантус многоцветковый

Скадоксус, или геамантус многоцветковый украсит комнату большими (до 25 см в диаметре) шаровидными соцветиями, состоящим из 200 кораллово-красных звездчатых цветков. Емкости для посадки используют не очень глубокие, но достаточно широкие, чтобы луковица могла свободно разрастаться. В узком горшке растение может не зацвести вообще или же цветок будет деформированный. В горшок луковицу высаживают так, чтобы ее верхняя часть находилась над поверхностью почвы. В период вегетации поливают обильно, а в конце лета, после цветения, полив сокращают и растение содержат при 14-16°C.

Скадоксус
641525 1 шт. 36 грн.

Тигридия павлинья

Тигридия павлинья – красивейшее садовое растение с яркими цветками, похожими на тропических бабочек. Она светолюбива и теплолюбива. Предпочитает легкие, рыхлые, удобренные, хорошо дренированные неглистые почвы. Клубнелуковичные высаживают в конце апреля – первой половине мая на глубину 10 см, а в октябре их выкапывают и сохраняют до весны в сухом помещении в песке при температуре 5-7°C.

Тигридия павлинья
641532 5 шт. 13 грн.

Тубероза клубневая

Цветущая тубероза клубневая способна украсить любой цветник. Ее махровые белые восковидные цветы не только хороши собой, но и обладают чудесным сладким ароматом, за что растение получило название «королева ночи». В срезке цветы сохраняются до двух недель. Луковицеобразные клубни туберозы высаживают в открытый грунт в мае (на юге – в апреле). Для посадки желателен хорошо освещенный участок с дренированной и плодородной почвой. Перед заморозками клубни туберозы нужно выкопать и промыть. После чего их сушат при температуре не менее 30°C и закладывают в коробки, засыпав опилками или сухим песком. Хранить коробки с луковицами нужно при температуре 10-12°C в сухом месте. Туберозу также можно выращивают как комнатный цветок.

«The Pearl»

641539 1 шт. 16 грн.

Фрезия гибридная

Ароматную фрезию (Freesia hybrida) выращивают в теплицах или в открытом грунте. В открытый грунт на солнечный участок клубнелуковицы высаживают в первой половине мая на глубину 5-6 см. Посадки поддерживают во влажном состоянии. С наступлением холодов их выкапывают. Сначала клубнелуковицы не менее двух месяцев хранят при температуре около 30°C (например, возле батареи отопления), а затем в подвале или холодильнике до весны (при +4-5°C).

махровая, смесь

641546 10 шт. 18 грн.

смесь

641553 10 шт. 15 грн.

амазонский
641560 1 шт. 43 грн.

Эухарис

Эухарис амазонский – очень красивое комнатное растение крупными белыми цветами, которые источают тонкий приятный аромат. Для его выращивания подходят места с рассеянным светом, прямым солнечным лучам растение не переносит. В период активного роста температура не должна опускаться ниже 18°C, оптимально – 23-28°C, а почва постоянно должна быть умеренно влажной, но без избытка влаги. В зимнее время эухарису потребуются теплое и светлое место.

клубнелуковицу. И чем красивее и ценнее сорт, тем он менее устойчив. Особенно подвержены гладиолусы бактериальной гнили (парше), которая распространяется вредителями, обитающими в почве, и сохраняется в ней длительное время. На растении проявляется в виде красно-бурых пятен. Передается это заболевание механическим путем при ранении клубнелуковиц во время уборки и очистки. Способствует многим заболеваниям и свежий навоз. Поэтому подкармливать растения лучше минеральными удобрениями. Для предотвращения болезней нужно проводить профилактические мероприятия: выбраков-

ывать поса- дочный матери- ал с признаками г н и л и , прогревать очищенные от по- кровных чешуек клубне- луковицы в горячей воде при температуре +50°C в течение 15 минут с последующим охлаждением в холодной воде, перед посадкой обработать клубнелуковицы гладиолусов одним из фунгицидов или хотя бы выдержать в течение двух часов в растворе марганцовки.

Основным профилактическим способом защиты

гладиолусов от вирусов и вредителей является соблюдение севооборота, при котором культуру возвращают на прежнее место не раньше чем через 4-5 лет. Гладиолусы предпочитают солнечное, защищенное от ветра место. Наилучший срок посадки – конец апреля – начало мая. Чтобы ускорить сроки цветения можно предварительно прорастить луковицы и детки в пропаренных опилках.

Немаловажное значение для качества цветов и посадочного материала имеет глубина посадки, которая зависит от размера клубнелуковиц и состава почвы. На тяжелых глинистых грунтах крупные луковицы высаживают на глубину 6-8 см, на легких почвах – 10-12 см. При очень глубокой посадке гладиолусы дают мало деток и мелкие цветы; при мелкой – слабо развивается клубнелуковица. Некоторые цветоводы рекомендуют высаживать на бочок, чтобы донце при дождливой погоде не загнивало, а детки при этом были крупнее и меньше по количеству. Расстояние между растениями составляет 15-20 см. Помимо полива, прополки и рыхления, гладиолусам требуются подкормки: в начале вегетации – азотно-калийные, а в августе рекомендуется внекорневая подкормка микроудобрением: 2 г сернокислого марганца на 10 л воды.

В зависимости от погодных условий, гладиолусы выкапывают в конце сентября – начале октября (желательно в сухую солнечную погоду), не ожидая полного усыхания листьев. Причем первыми выкапывают ранние сорта, затем

поздние и выращенные из детки. Если растения с виду здоровы, то часть стебля можно оставить до полного высыхания. Старую луковицу нужно обязательно сразу удалить (особенно это касается растений, на листьях которых заметны симптомы болезней), клубнелуковицы рекомендуют промыть в проточной воде, затем обработать фунгицидом (Фундазол, Топсин) и инсектицидом от вредителей (Каратэ, Актеллик, Децис или другими). Обработанный материал хорошо просушивают в течение 2-3 недель при температуре +25...30°C и закладывают на хранение в бумажные пакеты или деревянные ящики. Оптимальная температура воздуха +3...6°C. Если посадочного материала мало, можно окунуть высушенные и очищенные клубнелуковицы на несколько минут в расплавленный парафин или воск, затем остудить в холодной воде. После такой обработки можно хранить клубнелуковицы при комнатной температуре. Перед посадкой защитную пленку снимают путем погружения в горячую (+50°C) воду на несколько минут.

Предприняв вышеуказанные меры, можно будет многие годы наслаждаться необыкновенно красивыми удивительными цветками, их разнообразием форм и оттенков.

Нина Мысливцева,
г. Кролевец, Сумская обл.

Как и чем угодить гладиолусам?

Век живи – век учись, – гласит добрая старая пословица. Уже немало лет выращиваю гладиолусы, тем не менее, каждый год открываю для себя что-то новое. Но если опыт приходит с годами, то время и нервы, потраченные зря, не вернешь, поэтому мои советы для начинающих цветоводов, думаю, не будут лишними.

Оказывается, чтобы получить качественный посадочный материал гладиолусов, надо вовремя срезать цветоносы, практически в самом начале цветения, и чем раньше будет срезан цветок и чем больше листьев останется на растении (4 и больше), тем больше питательных веществ получит клубнелуковица и тем крупнее она вырастет. Это приблизительно как в луке или чесноке: чем раньше удалить семенную стрелку, тем крупнее будет луковица или головка чеснока. Если же вообще не удалить ее – нетрудно догадаться, каким будет урожай...

Вот такая складывается дилемма: хочется и подольше порадоваться цветению любимых цветов, и посадочный материал хороший получить, от которого зависит цветение в следующем году.

Что же происходит с растением на протяжении вегетационного периода? После посадки луковицы гладиолусов одновременно с ростом листьев начинается образовываться новая клубнелуковица, а старая постепенно истощается и к началу цветения отмирает. В дальнейшем развитие и рост цветоноса происходит за счет питательных веществ новой клубнелуковицы, которая к тому времени сама еще не окрепла. И только после своевременной срезки цветоноса и хорошего питания за счет листьев (и подкормок) происходит нарастание ее массы, на которое потребуется примерно 30-40 дней.

Современные гладиолусы зачастую являются сложными гибридами, они менее устойчивы к болезням и вредителям, поэтому при

недостатке внимания и ухода они теряют свою великолепную декоративность, а то и вовсе погибают. Этому способствует также и то, что из года в год посадочный материал не омолаживается за счет деток, а для посадки много лет подряд используются замещающие друг друга клубнелуковицы. В результате, несмотря на крупную и здоровую, на первый взгляд, клубнелуковицу, цветоносы становятся с каждым годом слабее, размеры цветков уменьшаются, окраска блекнет, снижается способность к размножению (происходит вырождение). Время жизни клубнелуковиц гладиолусов равно 4-5 годам. Именно поэтому нужно стараться омолаживать сорт каждые 2-3 года, заменяя старые клубнелуковицы молодыми, выращенными из деток, которые полностью сохраняют признаки материнского растения. Молодую клубнелуковицу несложно отличить от старой: донце ее имеет размер 1-1,5 см, а высота почти равна диаметру.

При желании можно попытаться вырастить гладиолус из семян, если не срезать цветок после цветения, дожидаться полного созревания семенных коробочек и на следующий год высеять собранные семена в грунт. Но если рядом будут цвести другие сорта, то возможно переопыление и в таком случае гладиолус, выращенный из семян, будет иметь другую расцветку. Сама же луковица и детки останутся прежними.

Как известно, гладиолусы страдают от всевозможных вирусных инфекций, а также от вредителей, поражающих как сам цветок, так и

Дорогие друзья! Приглашаем вас ознакомиться с каталогом однолетних и комнатных растений, выращенных из черенков. Большинство растений из этого каталога уникальны, поскольку их можно размножить только вегетативно. Помимо ставших уже популярными сурфиний и пеларгоний, в нашем каталоге вы сможете найти и менее известные декоративные растения, многие из которых используют в вертикальном озеленении. Заявки на посадочный материал растений из этого каталога ждем от вас до 15 января 2011 года. Выбранные растения (в небольших горшочках) вы сможете получить с середины апреля будущего года.

Аргирантемум кустарниковый

Теплолюбивое многолетнее растение для клумбы или контейнера, которое также можно сформировать в виде деревца. Цветет с конца июня по сентябрь соцветиями диаметром 5 см. На родине этого вида, Канарских островах, круглый год стоит теплая, но не жаркая погода. Воздух и почва постоянно охлаждаются прохладным бризом, дующим с моря. Об этом приходится помнить, ухаживая за посадками аргирантемума.

«Butterfly»
830001 3 шт. 13 грн.

«Daizy Crazy Summersong White»
830006 3 шт. 13 грн.

«Summer Drops»
830011 3 шт. 13 грн.

Бакопа красивая

Бакопа (она также известна под названием сутера) - новое растение для подвесных корзин и балконных ящиков. При правильном уходе бакопа цветет продолжительно, с небольшими периодами отдыха. Светолюбива, при недостатке света вытягивается и не цветет. У молодых растений регулярно прищипывают точку роста для дополнительного побегообразования. Полив обильный с весны до осени. Зимой полив сокращают и помещают растение в прохладное место.

«Cora Double Pink»
830016 3 шт. 14 грн.

«Cora Double White»
830021 3 шт. 14 грн.

Бальзамин новогвинейский

Новогвинейские бальзамы можно выращивать в комнатах и на балконах, их также высаживают на клумбы (в этом случае выращивают как однолетники, поскольку эти теплолюбивые растения не переносят морозов). Бальзамин нельзя заливать: поливают его небольшими порциями и часто - в летний сезон, зимой количество поливов сокращают. Будьте внимательны к корневой шейке при пересаживании цветка - она должна чуть-чуть выступать над почвой.

«Magnifico Orange Flame»
830026 2 шт. 30 грн.

«Magnifico Scarlett Flame»
830031 2 шт. 30 грн.

Бегония вечно-цветущая

Махровые цветки обильно покрывают растение с весны до осени. Неприхотливость, легкость размножения, высокие декоративные качества позволяют широко использовать эту бегонию при оформлении клумб, балконов и комнатных интерьеров. В комнате бегонию вечноцветущую размещают на окнах с хорошим освещением.

«Doublet Red»
830046 1 шт. 26 грн.

«Doublet Rose»
830051 1 шт. 26 грн.

«Doublet White»
830056 1 шт. 26 грн.

«Paso Doble Candy Pink»
830041 1 шт. 26 грн.

«Odyssey Sparta Impr.»
830036 2 шт. 30 грн.

Вербена

Чудесный неприхотливый теплолюбивый многолетник, который чаще всего используют как летник. Любит солнечные места, устойчив к засухе и жаре. Цветет с начала лета и до морозов. Хорошо переносит пересадку в любой фазе развития. Компактные сорта высаживают чаще всего в цветники и вазоны, ампельные - в подвесные кашпо и балконные ящики.

Вербена ампельная
«Summer Dreams Patio Lavender»
830096 3 шт. 22 грн.

Вербена ампельная
«Summer Dreams Patio Lavender Star»
830101 3 шт. 22 грн.

Биденс ферулилистная (золотистая череда) «Yellow Charm»

830091 3 шт. 22 грн.

Редкое пока в наших садах одно или многолетнее растение (зимует в помещении). С начала лета и до поздней осени растения покрыты многочисленными ярко-желтыми соцветиями-корзинками диаметром 3-4 см, которые привлекают пчел и бабочек. Красивы также и темно-зеленые, рассеченные, похожие на кружево листья. Не капризна, но лучше растет на легких, песчаных почвах. Светолюбива и засухоустойчива, очень холодостойка.

Вербена ампельная
«Summer Dreams Patio Red»
830106 3 шт. 22 грн.

Вербена ампельная
«Summer Dreams Patio Violet»
830111 3 шт. 22 грн.

Вербена ампельная
«Tapien Sky Blue»
830116 3 шт. 22 грн.

Велокс «Softpink»

830716
2 шт. 30 грн.

Велокс - уникальный, недавно созданный межвидовой гибрид вербены и флокса. Это очаровательное долгоцветущее многолетнее растение, которое в нашем климате выращивается как летник, устойчиво к мучнистой росе. Особенно эффектно смотрится в подвесных корзинах. Любит хорошее освещение.

Вербена ампельная
«Tapien Violet»
830121 3 шт. 22 грн.

Вербена ампельная
смесь
830726 6 шт. 38 грн.

Вербена гибридная
«Star Dreams Blue Star»
830126 3 шт. 20 грн.

Вербена гибридная
«Star Dreams Corsage Pink Bicolour»
830131 3 шт. 20 грн.

Вербена гибридная
«Star Dreams Corsage White Impr.»
830136 3 шт. 20 грн.

Вербена гибридная
«Star Dreams Double Deeppink Fuchsia»
830141 3 шт. 20 грн.

Вербена гибридная
«Star Dreams Double Red»
830146 3 шт. 20 грн.

Вербена гибридная
«Star Dreams Double Salmon»
830151 3 шт. 20 грн.

Вербена гибридная
«Star Dreams Double Violet»
830156 3 шт. 20 грн.

Вербена гибридная
«Star Dreams Midnightblue»
830161 3 шт. 20 грн.

Вербена гибридная
смесь
830731 6 шт. 35 грн.

Вербена
смесь различных групп
830736 12 шт. 69 грн.

Георгина гибридная

Очаровательный теплолюбивый многолетник с яркими цветами. Представленные здесь сорта отличаются невысоким ростом. Цветет обильно и продолжительно с конца июля и до октября. Выкопку георгин проводят осенью сразу после полной гибели надземной части от сильных заморозков. Перед выкопкой стебли растений срезают на высоте 3–4 см от корневой шейки. Клубни хранят в погребах и подвалах с температурой 1–7 °С и относительной влажностью воздуха 80–90 %.

«Colima»
830166 1 шт. 24 грн.

«Dahlietta Select Amy»
830171 1 шт. 17 грн.

«Dahlietta Surprise Beckey»
830191 1 шт. 19 грн.

«Dahlietta Surprise Jenny»
830196 1 шт. 19 грн.

«Dahlietta Surprise Kelly»
830201 1 шт. 19 грн.

«Dahlietta Surprise Louise»
830206 1 шт. 19 грн.

«Dahlietta Surprise Lucy»
830211 1 шт. 19 грн.

«LaBella Grande Purple»
830231 1 шт. 22 грн.

«LaBella Grande White»
830236 1 шт. 22 грн.

«Morelia»
830241 1 шт. 24 грн.

«Starlias Bicolor Red-White»
830246 1 шт. 17 грн.

«Starlias Orange-Red Eye»
830251 1 шт. 17 грн.

Гребне-семянник

Редкий вьющийся теплолюбивый многолетник с изящными листьями и крупными трубчатыми красивыми цветами. Отличается быстрым ростом. Используется как ампельная контейнерная культура. Светолюбив, но может выносить и полутень. Теплолюбив, но во взрослом состоянии выдерживает небольшие кратковременные заморозки. Осенью растение можно обрезать и поставить на зиму в светлое, прохладное, сухое помещение.

«Lofos Summer Cream»
830266 1 шт. 29 грн.

«Lofos Wine Red»
830271 1 шт. 29 грн.

Ипомея (батат, или сладкий картофель)

Травянистая многолетняя теплолюбивая лиана высотой до 4 м с крупными сладкими клубнями, которые используют на корм скоту или в пищу. Представленные в нашем каталоге сорта отличаются красочной окраской листьев и используются для украшения сада или комнат. Нуждаются в очень светлом местоположении, требуют некоторого количества прямого солнца, но притенение в полуденные часы обязательно, иначе на листьях остаются ожоги. При выращивании в саду клубни на зиму выкапывают и хранят при 10-12°C.

«Buntblattrig»
830276 1 шт. 17 грн.

«Gelb»
830281 1 шт. 17 грн.

Калибрахоа

Непревзойденный чемпион по пышности цветения! Цветки калибрахоа похожи на цветки петунии, но более мелкие, диаметром около 3 см. Ее выращивают преимущественно как ампельное растение. По агротехническим и биологическим требованиям это растение схоже с петунией. Страдает от переувлажнения грунта.

«Noa Yellow»
830291 3 шт. 16 грн.

«Sweet Bells Peach»
830296 3 шт. 16 грн.

«Sweet Bells Plum»
830301 3 шт. 16 грн.

«Rot»
830286 1 шт. 17 грн.

«Dahlietta Select Julia»
830176 1 шт. 17 грн.

«Dahlietta Select Lily»
830181 1 шт. 17 грн.

«Dahlietta Select Patty»
830186 1 шт. 17 грн.

«Dahlietta Surprise Paula»
830216 1 шт. 19 грн.

«LaBella Grande Deep Pink»
830221 1 шт. 22 грн.

«LaBella Grande Orange»
830226 1 шт. 22 грн.

«Starlias Yellow-Orange Splash»
830256 1 шт. 17 грн.

«Tampico»
830261 1 шт. 24 грн.

СМЕСЬ
830741 5 шт. 84 грн.

Остеоспермум

Нарядное, непрерывно и длительно цветущее растение. Хорошо облиственный, пышный куст остеоспермума покрыт обилием цветков с начала июня до середины осени. Его цветы полностью раскрываются и показывают всю свою красоту только при ярком местоположении. В регионах с холодной зимой этот теплолюбивый многолетник выращивают как летник. Маточник остеоспермума можно сохранить зимой в светлом прохладном месте, периодически слегка увлажняя почву.

«Impassion Pink Spoon»
830341 3 шт. 30 грн.

«Impassion White Spoon»
830346 3 шт. 30 грн.

«Sunny Bella»
830351 3 шт. 30 грн.

«Sunny Mary»
830356 3 шт. 30 грн.

«Sunny Shiela»
830361 3 шт. 30 грн.

Петунія

Ампельная и полуампельная петунія отличается необычайно обильным, роскошным цветением. Она незаменима для подвесных корзин и балконных ящиков, чудесно украсит уличные столбы и стены домов. Петунія очень светолюбива, хотя и переносит слабое затенение, а также теплолюбива. Она лучше развивается на плодородных, легких, слабнокислых почвах. При наступлении затяжных холодов и дождей петунія приостанавливает цветение, а при наступлении хорошей погоды вновь возобновляет его. Петунія засухоустойчива, однако при регулярном поливе отблагодарит вас более пышным и длительным цветением.

Петунія ампельная
«Colour Bells Bavaria Bell»
830626 3 шт. 15 грн.

Петунія ампельная
«Colour Bells Deep Pink Bell»
830631 3 шт. 15 грн.

Петунія ампельная
«Colour Bells Fuchsia Bell»
830636 3 шт. 15 грн.

Петунія ампельная
«Colour Bells Lavender Bell»
830641 3 шт. 15 грн.

Петунія ампельная
«Colour Bells Light Rose Bell»
830646 3 шт. 15 грн.

Петунія ампельная
«Colour Bells Rose Bell»
830651 3 шт. 15 грн.

Петунія ампельная
«Colour Bells», смесь
830771 6 шт. 25 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Blue Vein»
830551 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Burgundy»
830556 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Double Blue Star»
830566 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Double Lilac»
830571 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Double Pink»
830576 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Double Purple»
830581 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Double Red»
830586 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Double White»
830591 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Giant Purple Picotee»
830596 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Purple»
830601 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Table Dark Red»
830606 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Table Yellow»
830611 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia Violet 06»
830616 3 шт. 17 грн.

Петунія ампельная
«Surfinia», смесь
830621 6 шт. 29 грн.

Петунія полуампельная
«Sweet Pleasure Hummer»
830671 3 шт. 15 грн.

Петунія полуампельная
«Sweet Pleasure Burgundy Vein»
830666 3 шт. 15 грн.

Петунія полуампельная
«Sweet Pleasure Violet Black Vein»
830661 3 шт. 15 грн.

Петунія полуампельная
«Tiny Pleasure Double Blue Violet Vein»
830681 3 шт. 15 грн.

Петунія полуампельная
«Tiny Pleasure Double Amethyst Vein»
830686 3 шт. 15 грн.

Петунія полуампельная
«Tumbelina Cherry Ripple»
830696 3 шт. 17 грн.

Петунія полуампельная
«Tiny Pleasure Double Purple»
830691 3 шт. 15 грн.

Петунія полуампельная
«Tumbelina Priscilla»
830701 3 шт. 17 грн.

Петунія полуампельная
«Tumbelina Rosy Ripple»
830706 3 шт. 17 грн.

Петунія полуампельная
«Tumbelina Susanna»
830711 3 шт. 17 грн.

Петунія полуампельная
смесь
830776 6 шт. 28 грн.

Петунія полуампельная
смесь различных групп
830781 12 шт. 49 грн.

Пример оформления заказа:

Иванов Иван Иванович, ул. Мира, д. 5, кв. 5, г. Одесса, 65237
Контактный телефон (обязательно укажите!): 011-11-111-1111

Наименование культуры	КОД	Кол-во упаковок	Цена упаковки	Сума, грн.
Бегония каскадная, оранжевая	640141	2	17	34
Георгина декоративная «Audace»	640323	1	40	40
Георгина декоративная «Procyon»	640323	1	16	16
Георгина кактусовая, смесь	640666	1	64	64
Гладиолус садовый «Вассага»	640993	1	47	47
Гloxиния прекрасная «Tigrina Blue»	641329	1	21	21
Итого, по каталогу весенних-луковичных:				222
Вербена ампельная «Tapien Sky Blue»	830116	1	22	22
Георгина «Dahlietta Surprise Kelly»	830201	1	19	19
Петунія ампельная «Surfinia», смесь	830621	1	29	29
Итого, по каталогу рассады:				70

Пожалуйста, заполняйте все данные очень внимательно. Указывайте точно наименование культуры, код, количество упаковок по каждому виду и цену. Но если вам сложно указывать латинские названия сортов – достаточно правильно указать код. И еще одна просьба: пишите свой адрес, фамилию, имя, отчество очень четко и только печатными буквами. Неаккуратно и неправильно оформленные заказы будут выполняться во вторую очередь! Не высылайте предоплату!!!

Сумма заказа по каждому каталогу должна быть не менее 50 грн!

Каталоги этого номера:

- Каталог весенне-луковичных цветов (стр. 6-16);
- Каталог рассады однолетних и комнатных цветов (стр. 17-21)

Цены, приведенные в каталогах, могут быть изменены по некоторым позициям в ту или иную сторону в зависимости от цен фирм-производителей и курса валют. По некоторым позициям в предлагаемых каталогах количество товара может быть ограничено.

Доставка заказов до представителя агрофирмы – БЕСПЛАТНО!

Наши представители работают во всех областных и районных центрах Украины!
Для оперативной доставки – в заказе обязательно укажите контактный телефон!

Условные обозначения:

100-150 – высота растения, см; 4-5 – месяцы цветения растения;
12/14 – обхват луковицы, см; К – корневище;
П – эксклюзивные сорта георгин из Франции

Приобрести посадочный материал цветов можно также в магазине
«НАШ САД»
(г. Харьков, ул. Кооперативная, 22)

Заказы направляйте

письмом по адресу: а/я 195, г. Харьков, 61003;
или по факсу: 0-57-731-32-14 или 0-57-731-18-63;
либо на e-mail: sortcvetov@kharkov.ukrtel.net или orders@cib.net.ua
Заявки в устной форме (по телефону) не принимаются!

Информация по заказам: 096-39-78-814, 050-228-66-48

Заказы по E-mail

1. Пожалуйста, указывайте свой полный почтовый адрес внутри прикрепленного файла.

2. Имя прикрепленного файла должно начинаться с вашей фамилии.
Например: Иванов Иван Иванович.doc

**Замечания, жалобы, предложения,
касающиеся выполнения ваших заказов,
присылайте по электронной почте по адресу:
claim@cib.net.ua**

Декорування балконів ампельними рослинами

1 – пеларгонія плющелиста червона;	6 – іпомея «Gelb»;
2 – пеларгонія плющелиста рожева;	7 – петунія-сурфінія блакитна;
3 – бегонія бульбиста ампельна жовта;	8 – петунія-сурфінія пурпурова;
4 – бегонія бульбиста ампельна червона;	9 – петунія-сурфінія біла.
5 – бегонія бульбиста ампельна помаранчева;	

Австрійська глухомань

Готуючи каталог розсади однорічних та кімнатних квітів, згадав пригоду, що трапилася з нами два місяці тому...

Східна Австрія, 10 вересня, автобан. Чудовий тихий вечір. Останні промені сонця нагадують, що час вже шукати готель, у якому ми проведемо, вертаючись в Україну, останню ніч. Навігатор пропонує найближчий – усього за п'ять кілометрів. Звертаємо ліворуч, їдемо полями, які перетинають зелені гаечки. В'їжджаємо до невеличкого, з рідко розташованими будинками, селища St. Johann in der Haide. По цій назві ви легко знайдете його в Інтернеті. Звідти ж я дізнався, що проживає там до двох тисяч мешканців, а поблизу немає великих міст.

Знов оживає навігатор – до вказаного готелю 200 метрів. Машина долає некрутий пагорб – і ось ошатний триповерховий будинок, заїзд у двір, де вже стоять кілька авто. Це радує, скоріш за все є вільні місця. Поки наш англомовний керівник іде в готель, ми з товаришем дістаємо валізи й роздивляємося балкони – вони геть усі прикрашені квітами. Та й сам двір не залишає нас байдужими. Білі й рожеві бругмансії розкрили свої величезні й запахні дзвони навпроти декоративного водоямища з німфеями, рибками та фонтанчиком. Швидко достаю відеокамеру, щоб скоріше зафіксувати побачену красу, але повертається наш засмучений керівник.

Зайшовши в готель, я запитав похилого чоловіка: «А де у вас рецепшин?» Мене не зрозуміли... Виявилося, що це притулок для людей похилого віку!

Проїжджаємо ще сотню метрів – ось нарешті готель! Схожий на попередній, теж триповерховий будинок, з такими ж прикрашеними квітами балконами! Доки поселили-

ся, вже зовсім стемніло. Присягаюся собі, що завтра встану до схід сонця й пройду селом.

Трішечки туманним і прохолодним ранком, узявши фото і відеокамери, починаю знімати, тільки переступивши поріг готелю. Хоч літо й закінчилося, і максимум квіткової краси вже проминув, але я не міг відірвати свій зачарований погляд від «квітучого» готелю, від рясно прикрашених квітами приватних будиночків, поштового відділення й банку, костюлу з поруч розташованим невеликим військовим меморіалом (списки загиблих у двох світових війнах). І майже в кожному контейнері з квітами бачив декоративнолисту іпомею (з листям світло-зеленого або темного кольорів) – це спонукало нас включити їх до переліку рослин з цього каталогу. Із наведених світлин ви бачите, що до складу квіткових композицій, окрім іпомей, найчастіше входять сурфінія, калібрахуа, ампельна бегонія, пеларгонія, бакопа, вербена, розхідник (рос. будра плющевидная) Variegata.

Пройшовши пару кілометрів, вертаюся до готелю на сніданок. Обслуговує жінка середнього віку, як виявилося – із України. Проживає в Австрії вже понад 15 років. Ділюся своїми враженнями від побаченої краси, на що вона каже: «Господарка готелю на квіти витрачає грошей більше, ніж на все інше...» До речі, в селі щороку проходить конкурс на найкраще прикрашену будівлю, й бути серед переможців дуже престижно!

З якимось дивним почуттям залишаємо затишне і квітуче село. Наведені тут світлин передають лише частку від побаченого нами на власні очі. Дуже хочеться якомога частіше зустрічати подібне і в Україні. Ми ж того варті?

Володимир Столяренко,
головний редактор «СВ»

Притулок для літніх людей

Бругмансія на клумбі

Вхід до готелю

Приватний будиночок

Самый желанный цветок — из семян!

Наперстянки – очень эффектные высокорослые двулетние или многолетние растения. Их довольно крупные цветы по форме напоминают наперсток, отсюда – и название.

Наиболее известна цветоводам **наперстянка пурпурная** (*Digitalis purpurea*), достигающая в высоту 1,2-2 метра. Это многолетнее растение с маловетвистым, опушенным стеблем цветоводы чаще выращивают как двулетник, поскольку, если оно на третий год и не погибает, то теряет свои декоративные качества. Несмотря на то, что цветения наперстянки пурпурной приходится ждать целый год (в первый год образуется лишь розетка из шершавых овальных листьев), это растение очень популярно благодаря своим высоким декоративным качествам. Рослые (длиной до 80 см) кистевидные соцветия возвышаются над розеткой крупных, опушенных листьев. Каждое соцветие состоит из множества трубчато-колокольчатых цветков различной окраски – белой, розовой, лиловой, пурпурной, кремовой, абрикосовой, желтой с темными пурпурными пятнами или сетчатым рисунком с внутренней стороны венчика, хотя встречаются сорта и с чистым венчиком. Цветки с ланцетовидными прицветниками, длина каждого цветка до 5-6 см. Наперстянка пурпурная имеет интересную разновидность – **глюксинцеватная** с очень плотным длинным соцветием из больших цветков, широкой трубкой венчика и яркими пятнами на губе (именно такая смесь представлена в нашем каталоге семян двулетних цветов).

Цветет наперстянка пурпурная с июня на протяжении 1-1,5 месяцев. При удалении отцветших соцветий образует новые цветочные стрелки. Соцветия наперстянки прекрасно подходит для срезки. Наперстянка пурпурная – ценное лекарственное растение, из ее листьев получают дигиталин – сильнодействующий сердечный препарат. Однако не стоит забывать, что это растение также ядовито и его желательно не выращивать в садах, где гуляют маленькие дети. Правда, известный цветовод Нико Веймерлен пишет, что опасность от наперстянки для детей минимальна, поскольку растение обладает очень густым и вязущим вкусом и съест его практически невозможно.

Наперстянка пурпурная – культура абсолютно нетребовательная к условиям выращивания. Она предпочитает умеренно плодородную, рыхлую почву с достаточным увлажнением и полутень, хотя неплохо развивается и на солнце. Зимостойка и засухоустойчива.

В последние годы в наших садах стали появляться и многолетние виды наперстянок – наперстянка крупноцветковая, желтая, тапси и т.д., но они нередко ведут себя как малолетники, т.е. обычно живут не более трех лет.

Наперстянка крупноцветковая (*Digitalis grandiflora* = *D. ambigua*) обычно не вырастает выше 120 см. У нее ланцетные листья, опушенные по краям и жилкам. Слегка поникающие светло-желтые цветки, достигающие в длину 4-6 см, собраны в изящные поникающие кисти. Снаружи цветы имеют легкое опушение, внутри усеяны привлекательными коричневыми пятнами и жилками. Цветет наперстянка крупноцветковая на второй год после посева (в первый год образуется только крупная розетка листьев). Цветы раскрываются в июне-июле и не увядают более месяца. Хотя наперстянка крупноцветковая по сво-

ей природе растение многолетнее, но, к сожалению, может вести себя как двулетник (на третий год выпадает).

Это грациозное, эффектное растение встречается в диком виде в Полесье, в северной части Лесостепи и в Карпатах – на лесных полянах, среди кустарников и на лугах. Как и у предыдущего вида, листья наперстянки крупноцветковой используют для изготовления лекарств, применяемые при лечении острой и хронической сердечной недостаточности. Все препараты, изготовленные из этого растения, ядовиты и применяются только по назначению врача.

Наперстянка желтая (*Digitalis lutea*) – многолетнее растение высотой 80-100 см. Стебли и продолговато-овальные листья без опушения. Ее небольшие цветки достигают в длину 2,5 см и имеют чисто-желтую окраску, лишь у некоторых экземпляров есть мелкие коричневые крапинки в зеве. Встречаются также растения с беловатыми цветками. Цветет наперстянка желтая июня до августа. Это растение является настоящим многолетником и может расти в садах не один год. Хорошо переносит зиму.

Наперстянка ржавая (*Digitalis ferruginea*) – исключительно декоративный вид высотой в среднем 70-120 см, но может вырастать и выше человеческого роста. У нее с легким опушением или голые продолговато-ланцетные листья. Цветы по своей красоте и форме чем-то напоминают орхидеи и могут быть различной окраски (вид очень изменчив): светло-желтого цвета с розовым налетом или желто-серые, переходящие в необычный золотисто-коричневый или ржавый, венчик внутри украшен узором из красновато-коричневых или лиловых жилок, нижняя губа явно выражена. Цветки не очень крупные (до 4 см длиной), но многочисленные, собраны в крупные соцветия. Цветет растение со второй половины июня до августа, зацветает на второй год после посева.

Наперстянка ржавая – многолетнее растение, но может вести себя как двулетник. Зимует без признаков повреждения. Ее также используют в лекарственных целях.

Наперстянка мертонская (*Digitalis x mertonensis*) в литературе также встречается под названием **наперстянка Мертона**. Она является гибридом наперстянки крупноцветковой и наперстянки пурпурной и достигает в высоту 80 см. Растение имеет блестящие темные листья и очаровательные вздуто-трубчатые цветки цвета протертой клубники с крапчатым зевом, за что его также называют наперстянкой клубничкоцветной. Цветет в мае-июне.

Наперстянка тапси (*Digitalis thapsii*) – многолетнее растение высотой от 40 до 80 см родом из Испании. У нее крупные удлинённые листья сизого оттенка благодаря опушению. Изогнутые розово-малиновые колокольчатые цветы с более светлым зевом достигают 2,5 см в диаметре и до 5 см в длину и собраны по 10-25 штук в кистевидные соцветия. Цветение наступает в июне. На зиму требует легкого укрытия.

Наперстянка темная, или неясная (*Digitalis obscura*) – редкое многолетнее растение высотой около полуметра, которое встречается пока лишь у коллекционеров. В диком виде произрастает в горных районах Испании. У нее очаровательные трубчатые цветки с легким опушением длиной 2-3 см, собранные в кистевидные соцветия, и ланцетные кожистые листья. Окраска цветов у этого изменчивого вида может быть сливочно-желтой с темно-бордовым или

желто-оранжевой с коричнево-красным. Цветет наперстянка темная с июля по сентябрь. Удаление отцветших цветоносов продлевает цветение. Это растение более устойчиво к засухе, чем другие виды наперстянок.

Особенности ухода

Потребности и агротехника выращивания многолетних наперстянок сходна с наперстянкой пурпурной. Они предпочитают рыхлые, достаточно плодородные и умеренно влажные водопроницаемые почвы. В местах с застоем весенних вод могут погибнуть. Наперстянки довольно пластичны: они хорошо развиваются как на солнечных местах (при условии достаточного увлажнения почвы), так и в полутени. Нельзя переоценить значение наперстянок для затененных участков сада, где они полноценно цветут, у некоторых видов при этом лишь слегка вытягиваются соцветия.

Уход за наперстянками заключается в рыхлении почвы и прополках. За сезон растения желательно 2-3 раза подкормить комплексным минеральным удобрением. В жаркую и сухую погоду они нуждаются в поливе. Осенью обнажающиеся корни наперстянок присыпают почвой. При благоприятных условиях роста в сочетании с необходимым уходом наперстянки прекрасно завязывают полноценные семена и образуют самосев, тогда заботы по воспроизведению этих растений отпадают сами по себе.

Все виды наперстянок довольно просто вырастить из семян, т.к. всходят они без всякой предпосевной обработки легко и дружно. Семена у этих растений в основном мелкие, округлые, в 1 г, в зависимости от вида, их содержится от 1500 до 17000 штук. Всхожесть семена сохраняют 2-3 года. Если семян достаточно много, их лучше всего сеять в мае-июне непосредственно в открытый грунт или в холодные парники. Посев обычно проводят рядами на расстоянии 40 см один от другого. Не надо сеять наперстянки слишком рано, иначе к осени вырастут очень крупные розетки листьев, которые могут выпреть зимой. При посеве семена лишь чуть-чуть присыпают землей или песком. Для сохранения влаги посевы можно прикрыть нетканым укрывным материалом. Всходы, в зависимости от вида, появляются от 7 до 15 дней. Их притеняют от солнца и очень осторожно поливают. Вначале сеянцы наперстянки развиваются очень медленно. Но через 1-1,5 месяца после прорастания семян слишком густые всходы, мешающие друг другу развиваться, следует обязательно проредить, оставив растения через 5 см, а во второе прореживание – через 10-12 см. Если прореживания не провести вовремя, розетки листьев у наперстянок будут маленькими, цветоносы короткими, а цветки мелкими.

Семена более редких видов наперстянок можно высевать в ящик или горшок. Прорастанут они при комнатной температуре с воздействием света, поэтому землей их сверху не присыпают. Подросшие сеянцы пикируют в отдельные горшки. На постоянное место рассаду высаживают осенью, предоставляя каждой розетке простор (расстояние между растениями должно быть не менее 25 см). На зиму для профилактики посадки молодых растений укрывают листьями или ветками. Зацветают наперстянки на второй год после посева.

Некоторые цветоводы практикуют осенний (подзимний) посев семян наперстянок в открытый грунт.

Ирина Соколова, биолог

Наперстянка ржавая

Наперстянка желтая «Digitalis lutea»

Наперстянка Тапси

Наперстянка мертонская

Наперстянка темная «Digitalis obscura»

Наперстянка крупноцветковая

Наперстянка пурпурная «Apricot Bells»

Ландшафтные «хитрости»

Обустраивая свой небольшой участок, я уделяю внимание не только растениям, но и декорирующим окружающий ландшафт элементам и конструкциям. Стараюсь, чтобы материальные затраты были минимальными. Полагаюсь, в основном, на свою фантазию и на практическую возможность воплощения, иногда даже очень смелых идей в объективную реальность. Экспериментирую с различными сочетаниями растений, конструкций и украшающих элементов, пытаюсь создавать тематическое зонирование участка.

Не выбрасывайте старую утварь. Ведь утюги, чайники, лампы и фонари, бочки, бутылки, казаны, ухваты имеют право на дальнейшее существование, не выполняя своего прямого практического назначения. Например, у меня под открытым небом на лестнице, ведущей на чердак, удобно расположилась выставка старинных утюгов на фоне восхитительной сине-фиолетовой пены обильноцветущего клематиса «Синее пламя». Открывающийся утюг может исполнить роль вазона для ампельной петунии, пеларгонии, настурции. Старые большие бутылки я разрисовала яркими красками, и они очень оживляют немного скучноватый зим-

ний ландшафт. Отреставрированная лампа нашла свое место на черешне по соседству с кованой беседкой. Из деревянных ящиков получаются симпатичные настенные полочки, а железные ящики, «дополненные» мягкой подушкой, трансформируются в удобные сидения.

Не спешите утилизировать спиленные деревья. Из стволов вековых деревьев мой зять выпилил мебель, – кресла и стол, – которая расположилась на площадке с травяным покрытием. Из толстых веток мы соорудили бревенчатый мост, впоследствии украшенный пучками калины, керамическими горшками. Из тонких веток смастерили небольшой плетень, а рядом расположили тачку с бочкой. Все эти нехитрые деревянные конструкции в гармоничном сочетании с исторически традиционными растениями (подсолнух, шток-роза, бархатцы, циния, астры) и определенными предметами создают ностальгическую наивно-деревенскую украинскую атмосферу. В таких местах, пропитанных энергетикой прошлого, время останавливается, и жестокая современная реальность уступает место

мечтательно-романтическому настроению. В начале лета я выношу уже разросшиеся комнатные растения в сад (кротон, юкка, драцена, хлебное дерево, монстера и др.). Расставляю горшки в полутенистых местах и периодически поливаю в знойно-засушливые периоды. Комнатные «заморские» растения воссоздают некую тропическую ауру, особенно если соседствуют с лианами (камписис, глициния).

Определенное место в моем садоводческом хозяйстве занимают и покупные декоративные элементы – статуэтки, фонари на солнечных батареях, пластмассовая фигурка журавля, фигурки Деда Мороза и ангела, керамические фигурки лягушки, бегемота, железная муха.

И напоследок. Не нужно бояться неудач. А для творческого самовыражения постарайтесь временно абстрагироваться от насущных проблем и мысленно обратитесь к иным ценностям, и тогда любой старый окрашенный башмак превратится в стильное и модное кашпо для вазона с цветком.

Нина Добряк,
с. Дачное, Одесская обл.

ФОТО АВТОРА

Живу я в селе и нисколько не жалею об этом. Наоборот, благодарна маме, что она выбрала именно это место, а не что-нибудь другое. Сколько себя помню, никогда мне не приходилось жить в городе. Вокруг столько прекрасного – растения, птицы, чистый воздух! И все это – сразу за порогом дома...

Хотя живем мы здесь уже давно – более двадцати лет, а вот преобразать сад и всю территорию возле дома начали сравнительно недавно. Цветами я стала увлекаться лишь несколько лет назад. Но теперь просто не представляю своей жизни без зеленых друзей. С каждым годом, с каждым днем наш сад становится интереснее и красивее. И пусть мы можем далеко не всё и не сразу, ведь вся работа (и тяжелая, и легкая) ложится на две пары женских рук – мои и моей мамы, но как балзам на душу льются слова: «У вас здесь, как в раю». Я, конечно, понимаю, что до рая еще далеко, работы много, но она вся творческая, интересная. Постоянно вносятся изменения, корректировки. В этом году начали оформлять «японский садик». Заложили основание под

альпийскую горку, оформляем входную зону вечнозелеными растениями.

Сейчас в тяжелое время у нас, молодежи, туманное будущее. Мало у кого есть цель, определенный смысл жизни. А у меня это все есть. Пусть кому-то покажется, что я занимаюсь мелочами, «балуюсь, выращивая цветочки». Многие так и говорят: «Ну что ты сидишь дома, иди на нормальную работу, будь среди людей». Я их, конечно, слушаю, но делаю свои выводы. Цветы – это не только мое любимое занятие, они объединяют и удовольствие, и пользу, принося доход. И благодаря своему роду деятельности я получаю столько положительной энергии, сколько не получила бы нигде. Как приятно слышать, что растение, приобретенное у меня, прижилось и радует те-

перь своего нового хозяина. А друзей сколько! Слава Богу, что я выбрала именно этот путь, и сейчас моя жизнь полна радости и удовольствия.

Каждый год я с нетерпением жду красавицу весну, жду, когда зазеленеет мой сад, чтобы

можно было пройти по нему, посмотреть, что как перезимовало. И, конечно же, жду посылки с заказами, чтобы добавить новых форм и красок в свой оазис.

Виктория Гришечкина,
с. Степное, Полтавская обл.

ФОТО АВТОРА

Наш выбор – село!

Мой «Эдем»

Участок земли у нас не большой, но хочется посадить и фруктовые деревья и кустарники, овощи и, конечно же, цветы. Однако под цветы осталось очень мало места, поэтому я посадила их, где только можно было. В подвесные кашпо посадила свою любимую ампельную петунию, которая радует нас с июня по ноябрь. На заборчик, который отделяет двор от огорода, повесила метровые горшки, а внизу вдоль этого же заборчика установила старые выварки, выкрашенные в шоколадный цвет, в которых высадила бархатцы, гацанию, петунию. Для посадки цветов использовала также автомобильные покрышки, старую корзину, плафон от старой люстры.

В непригодном для выращивания овощей месте, в тени деревьев, устроила небольшой водоемчик, закопала старую бадью, внутри ее выстелила черной пленкой, на дно уложила камушки,

Я очень люблю цветы, да и как можно их не любить, ведь вся эта красота создана Богом и взлелеяна человеческими руками. Решила я у себя на небольшом клочке земли сделать сад моей мечты, создать свой мир в саду, свой «эдем». И у меня это получилось.

ракушки, а вокруг обложила природными камнями. Посадила в водоемчик кувшинки, водяной гиацинт. Вокруг водоема растут тенелюбивые многолетники, которые приобрела в «СВ».

Бруннера – это госпожа с апреля по июнь цветет ярко-голубыми цветочками с белым глазком. Возле нее примостилась медуница с красивыми темно-зелеными пятнистыми листьями, цветет как незабудка. А компанию ей составляют хосты, папоротники, юкка, анемоны, лилейники, тюльпаны, гиацинты, мускари, карликовые ирисы. Всякий раз с нетерпением жду весну, пробуждение этой красоты.

Первым заводит хоровод в моем саду морозник, еще лежит снег в саду, а он уже цветет. Только сойдет снег, пробуждается от зимней спячки медуница, а следом за ней заводят хоровод гиацинты разных расцветок, тюльпаны, крокусы, ане-

моны, на смену которым приходят ирисы, лилейники, лилии, канны, каллы, георгины, гибискусы, хосты, и завершает этот хоровод фестиваль хризантем. У меня они все низкорослые. Это царица осени.

Мой сад не может обойтись без королевы цветов – розы. На перилах разместились плетистые розы, глициния, жимолость, кампсис, ипомея.

В конце рабочего дня вдыхаешь аромат маттиолы – напитываешься энергетикой всей этой красоты с ранней весны и до поздней осени. Легкий медовый аромат, источаемый цветами, заставляет остановиться, глубоко вдохнуть и поговорить с ними. Всю усталость рабочего дня как рукой снимает. От такой красоты «душа поет». Жизнь свою без цветов не представляю.

Если бы все люди выращивали цветы, то на земле не осталось бы места для

Я с супругом и внуками

Фото автора

зла и ненависти. Мой муж и сын во всем мне помогают, они понимают, что цветы – это часть моей жизни.

Вот так наш небольшой участок земли превратился в настоящий Эдем, радуя нас фруктами, ягодами, овощами и любимыми цветами. Любите землю, украшайте ее и она вас отблагодарит земной красотой.

Эвелина Хохотва,
г. Краматорск,
Донецкая обл.

Мечты сбываются

Еще год назад даже и подумать не могла, что у меня во дворе будет такая красота, которую я видела только в журналах. Однажды я познакомилась с удивительной женщиной – Валентиной Петровной Гончаренко, которая занимается продажей цветов, побывала у нее дома, увидела альпийскую горку с красивыми растениями. Она рассказала о газете «Сільський вісник», о каталогах, которые публикуются там. После этого я стала выписывать «СВ» и украшать двор новыми растениями.

Захотелось мне сделать на своем участке альпийскую горку. А так как камней у нас было мало, то горку сделали из земли. На том месте, где планировалась горка, сняли слой плодородной земли, уложили слой битого кирпича, затем насыпали холмик из земли. У основания горку обложили небольшим камнем, чтобы почва не размывалась. С боков горки вставили больше камни. Пару дней поливала горку, чтобы земля усеяла. Через две недели посадила растения: очитки, флоксы, щербушку, обриету, ясколку, камнеломку и другие. Так как эти растения цветут с мая по июль, то между ними посадила невы-

сокие однолетники: алиссум, агератум, гацанию, лобелию, флокс Друммонда, который похож на маленькие звездочки, он очаровывает всех моих посетителей сада. А за горкой построили замок из камня. Обычный крупный щебень на растворе: цемент, полимин, песок (1:1:3). Крышу сделали из плитки, вырезав треугольники «болгаркой», укрепили раствором.

Около замка посадила самшит, ель «Conica», золотистую шаровидную тую. На большой высокой бочке для воды установили гнездо для аиста, которое сделали из осенней лозы винограда, после обрезки. Установили аиста. Сделали Бабу Ягу, посадили в бочку и дали ей метлу. Многие, кто приходит в гости, думают, что она живая и здороваются с ней или пугаются ее.

Но как же хотелось сделать еще и водоем! Сначала думала вкопать старую ванну и обложить камнем, но на тот момент уже была осень, поэтому решила подождать до весны. За зиму много читала, узнавала, как сделать правильно большой водоем с каскадом. Весной купили кам-

ни и булыжники, черную пленку ПВХ толщиной 1 мм. Место для водоема выбрали возле груши, чтобы в жаркие дни он слегка притенялся. Выкорчевали старую сливу, перенесли в другое место клубнику и малину. Выкопали яму фаселевидной формы, размером 5х3 м, глубиной 1,6 м со ступенями разной высоты (для горшков с растениями). Выкопан-

само русло плоскими камнями (раствор: цемент, полимин, песок 1:1:3). На дно водоема установили специальный водный насос для фонтанов, который подает воду на каскад. Провод и шланг уложили в специально вырытую канавку сбоку каскада. Бывели вверх каскада шланг и обложили камнями. Теперь в верхушке каскада бьет вода, как родник из камня, и спускается по ступеням в водоем. По бокам каскада установили два фонаря, а третий с боку водоема. В ночное время фонари создают эффект загадочной сказки. В водоем сразу же поселились: водомерки, водяные жуки, личинки комаров. После мы запустили туда карасей, три лягушки из речки и маленькую черепаху. На ступенях водоема разместили растения в пластмассовых ведрах. Для этого сделали в ведрах отверстия, засыпали смесью глины, донного ила, песка, земли и небольшого количества перегноя и высадили понравившиеся виды. Посадили нимфею (зацвела через месяц, после посадки), желтую водяную лилию, рогоз, циперус. На поверхность пустили водный гиацинт. Около водоема посадили пампасную траву, пиннисетум, канны, лилейники, ирисы, разные злаковые травы.

После создания водоема пришла идея сделать болотце рядом с водоемом. Вырыли яму размером 2х1 м, глубиной 0,4-0,5 м. Застелили тем материалом, что и водоем, засыпали землей (30 см) и залили водой до края. Через пару дней посадили болотные растения: аир, водный ирис, камыш, водокрас, ряску и другие растения.

Начали замечать, что наши лягушки днем живут в болоте, где любят покусать комаров и мух, а вечером перепрыгивают с болота в водоем и поют песни каждый день. Черепашка вылезает на камни, чтобы погреться на солнышке с утра до обеда, после прячется. А в жаркие дни прилетают разные птицы: голуби, воробьи и др. Как же интересно наблюдать за всем этим!

На этом думаем не останавливаться. Хотим сделать «избушку на курьих ножках», кресло-качалку, посадить кустарники, газон и многое другое. У нас уже есть водоем, хотя до сих пор не верится, что эту красоту создали своими руками: муж Сергей, дочь Дарья и я. Еще нам помогали наши братья Сергей и Вячеслав.

Если человек чего-то очень сильно захочет и поверит в это, то все обязательно получится!

Татьяна Ефанова, г. Красный Лиман, Донецкая обл.

Фото автора

Фрезія для професіоналів

Фрезія належить до родини Півникових (Iridaceae). Ця багаторічна бульбоцибулинна рослина є однією з найважливіших квіткових культур на зрізку у зарубіжному квіткарстві. У дикому вигляді фрезія зустрічається в Південній Африці. В культурі поширені сорти фрезії гібридної (*Freesia hybrida hort.*).

Листки у фрезії мечоподібні, м'які, пониклі. Квітки лілопо-дібні, запашні, різного забарвлення (білі, жовті, малинові, бузкові, рожеві та ін.), зібрані по 6-10 та більше в китицеподібні суцвіт-тя на тонких високих (до 50 см завдовжки) квітконосах. Плід – тристулкова коробочка. Насіння велике, близько 100 штук в 1 г. Бульбоцибулини дрібні, видовжені, вкриті шкірястою лускою, форму-ються першого року, наприкінці другого бульбоцибулина відмирає, а замість неї розвивається нова – заміщуюча, з бруньками від-новлення й бульбоцибулинами біля денця.

На своїй батьківщині фрезія цвіте після відносного спокою, який припадає на спекотну пору року. В цей час у бруньках від-новлення закладаються й форму-ються вегетативні й генеративні органи. Для реалізації цих про-цесів рослині необхідна протягом 10-14 тижнів температура повітря 20...35°C й відносна вологість 60-70%. Бульбоцибулини, які пере-бували перед садінням при тем-пературі нижче 20°C і вище 35°, можуть не прорости.

Розмножується рослина веге-тативно й насінням. Насіннєву культуру використовують для розмноження нових сортів чи за нестачі садивного матеріалу. Для одержання насіння строки посіву чи садіння розраховують так, аби цвітіння припадало на світлі весняні місяці – березень, травень. Бульбоцибулини для цьо-го використовують чистосортні й здорові. Фрезія – перехресно-запилювана рослина. Найкращих результатів в теплиці можна до-сягти при ентомофільному запи-ленні (за допомогою бджіл), але можна проводити і запилення пензликком.

Насіння зберігає схожість три роки, в поточному році сходять нерівномірно й краще пророс-тає після року зберігання. Його висівають з середини квітня до початку червня у кілька строків з інтервалом в два тижні, щоб продовжити період цвітіння. За добу до посіву насіння замочу-ють у розчині марганцевокисло-го калію (рожевого кольору) за температури 20...22°C.

Для посіву готують ґрунтову суміш із рівних частин листяної, дернової землі й перегною. Ви-користовують також супіщану, компостну чи парникову землю. Висівають насіння у ґрядки, ґрунт стелажу чи ящики завглибшки 15-20 см. ґрядки під посів роз-плановують завширшки 1-1,2 м, доріжки – 0,45 м. Маркером ро-

блять сантиметрові лунки (на глибину загортання насіння) за схемою 7-8х7-5. Норма висіву – 22,5 г/м².

Посіви відразу мульчують тор-фом шаром 1-2 см. Якщо посія-ли в ящики, то до появи сходів їх встановлюють один на один штабелем у темному місці із зазором для надходження пові-тря, бо фрезія краще проростає в темряві.

До появи сходів температуру підтримують в межах 20...22°C, а вологість повітря – 65-75%. Ко-ливання температури й вологості повітря небажані. В разі знижен-ня температури до 12°C чи під-вищення до 30°C насіння про-ростає нерівномірно й схожість різко падає до 20-30%.

Окремі сходи з'являються че-рез 15 днів, основна маса – через 25 днів, а у сортів з блакитними квітками на 7-10 днів пізніше. Після появи сходів мульчуючий шар знімають. Ящики виставля-ють на світло, температуру знижу-ють до 14°C. За низької схожості рослини у фазі однієї-двох пар листочків пікірують в ящики чи паперові горшечки. Пікіровка за-тримує розвиток рослин, тому її слід робити тільки в разі необ-хідності. Ящики з рослинами тримають в оранжереях чи парниках. Рами злегка притіняють. На перших порах вони мають бути зачинені, потім їх по-чинають відчиняти, а в травні знімають.

Влітку догляд за росли-нами полягає у поливанні, прополюванні й щотижневих підживленнях слабким розчи-ном мінерального добрива. При цьому в першій половині літа на 10 л води додають по 5 г аміачної селітри й 10 г фосфорнокислого калію. Пересаджують сіянці в ґрунт оранжереї чи стелажу з кінця травня по серпень. Попе-редньо рослини добре поливають і висаджують з грудкою землі на 0,5 см глибше, ніж вони росли. Садити бажано за похмурої по-годи, а за сонячної – на перших порах притіняють.

У парниках ящики намагають-ся тримати якомога довше й на-віть до перших приморозків. В оранжереях їх розташовують на світлих місцях, ґрунт під ними добре розпушують. Оранжерею систематично провітрюють, тем-пературу підтримують в межах 8...10°C. В листопаді – грудні, коли ж рослини не цвітуть, її знижують до 5...7°C. Після появи бутонів температуру підвищують до 13...15°C.

На ґрядках встановлюють опорні рами, на які, якщо рос-лини досягнуть висоти 10-12 см, натягають сітку з вічками 10х10, а за відсутності сітки натягують поздовжні ряди дроту, які пере-плітають шпагатом чи кордовою ниткою. В міру зростання рослин сітку піднімають або натягують ще 2-3 яруси на висоті 15-20 см один від одного.

Цвітіння настає через 8-9 мі-сяців. Суцвіття зрізують при розкритті першої квітки. Якщо фрезію вирощували в ящиках, після зрізування їх можна винес-ти в менш освітлене місце. По-лив поступово зменшують і че-рез 3-4 тижні зовсім перестають поливати. Коли листя пожовкло, бульбоцибулини викопують. Су-шать їх у затінку, в добре прові-трюваному приміщенні за темпе-ратури 20...22°C, потім очищають, сортують і кладуть на збережен-ня. Бульбоцибулини екстра, I й II розборів, масою 5 г та більше використовують для одержання зрізу, а дітку дорожують.

Вирішальним фактором, що впливає на розвиток рослини, є температурний режим: протягом

5-6 тижнів – від посадки бульбо-цибулин до утворення зачатків суцвіт – оптимальна температура повітря 20...22°C, ґрунту на глиби-ні бульбоцибулини – 15...17°C. У разі зниження температури фор-мування суцвіт припиняється, а при 24°C й більше уповільнюється формування генеративних органів й інтенсивно росте листя.

При оптимальній температу-рі бульбоцибулини проростають на 10-23 день після висаджування. На кінець 5-6-го тижня після посадки у рослин накопичується досить поживних речовин для дальшого розвитку генеративних органів і заміщуючих бульбоцибулин. Потім узимку температуру зни-жують до 7...10°C та до 15...20°C навесні й улітку.

Слід підтримувати рівномірну температуру та вологість ґрунту й повітря. Підвищена температу-ра (вище 20°C) або надто низька (менше 5°C) викликає дефор-мацію квіток. Перед цвітінням температуру повітря підвищують до 15...17°C.

Після цвітіння фрезія вегетує й далі протягом 3-5 тижнів, ростуть заміщуючі бульбоцибулини й ді-тка. Вдень мінімальна температура повітря – 15...25°C, вночі – 12°C, ґрунту – 16°C. Викопують бульбо-цибулини до повного висихання листя, як тільки почнеться відми-рання коренів. Протягом усього періоду вирощування рослинам в оранжереї треба забезпечувати активний рух повітря.

Можна користуватися субстра-том з рівних частин підстилкового торфу, перегною, листяної та дер-нової землі або торфу й дернової землі (2:1) з додаванням піску,

кісткового борошна (2,5-3 кг/м²) та вапна. На субстраті зі спри-ятливими водно-повітряними властивостями рослини добре продукують навіть за невеликого родючого шару – 15-18 см. Опти-мальна кислотність рН 6,0-6,8.

Для вирощування зрізу вико-ристовують бульбоцибулини діа-метром 1-2 см і більше.

Глибина посадки коливається на легких ґрунтах – 12 см від денця, на середніх – 8-10, на важ-чих – 6 см. Бульбоцибулини ви-саджують відповідно на глибину 8, 6 та 4 см.

Під посадку фрезії в ґрунтових оранжереях влаштовують підняті в центрі на 15-20 см і по боках на 10-15 см ґрядки завширшки 1-1,2 м. Бульбоцибулини виса-джують вертикально у поперечні рядки на відстані 12 см одна від одної залежно від сорту й роз-міру бульбоцибулин.

Після садіння ґрядки ясно поливають, а потім до утворення коренів полив дещо зменшують. Полив при вирощуванні регуляр-ний, вологість ґрунту підтримують на рівні 65-70%, вологість пові-тря – 65-70%. Зрошують рослини вранці й стежать, аби до ночі на листках не лишалось крапель води. Взимку полив має бути помірний.

На ґрядках встанов-люють опорні рами для підв'язування чи натягування сітки. Пер-ший ярус натягують на висоті 10-15 см від ґрун-ту, наступні 1-2 через 15-20 см. Розміри вічок 10х10 або 15х15 см.

Фрезія дуже вимоглива до жив-лення, але помірно солевитрива-ла. Протягом сезону провадять кілька підживлень, виходячи з результатів агрохімічних аналі-зів. Оптимальний вміст елемен-тів живлення в 1 л ґрунту такий, мг: N – 100-180, P₂O₅ – 250-350, K₂O – 400-500. Нижній рівень є оптимальним у період пророс-тання цибулин, верхній – під час наростання вегетативної маси. На щільних ґрунтах з невеликим вмістом органічної речовини та в період росту слід дотримуватись верхнього рівня.

Інтенсивність освітлення істо-тно впливає на врожай. За низької освітленості фрезію вирощують при понижений температурі – 8...12°C і період вирощування подовжується.

Додаткове опромінення (від 15 жовтня по 14 березня з фотопе-ріодом 12 годин) скорочує період вирощування й покращує якість продукції.

Тривалість життя зрізаних суц-віт – 10 днів; після зберігання їх у холодильних камерах за темпе-ратури 2...4°C, вологості повітря 80-85% протягом тижня вона не знижується. Після зрізування кві-ток протягом 3-5 тижнів фрезія росте й далі. В цей період полив зменшують.

Бульбоцибулини викопують на початку пожовтіння листя, одразу відрізаючи стебла, підсушують на стелажу або в ящиках з сіт-частим дном у провітрюваному затіненому приміщенні за тем-ператури близько 25...28°C про-тягом 4-7 днів. Після сушіння їх очищають, сортують по розборах і розміщують на збереження. Бульбоцибулини протягом 12-15 тижнів тримають у сховищі за температури 28...31°C й вологості повітря 65-75%, а за два тижні до садіння – при 12...15°C.

Фрезію можна культивувати ці-лий рік. Час цвітіння залежить від строків садіння. Скажімо, якщо садять у жовтні – до 15 грудня, цвітіння настає в березні – трав-ні; від 16 грудня до лютого – у травні-червні й так далі.

Фрезія – економічно вигідна культура. Крім зрізу, вона дає при-ріст бульбоцибулин і діток.

При порушенні режимів тем-ператури, вологості, повітря й ґрунту, зберігання, густоти по-садки фрезію уражають фуза-ріоз, сіра гниль, пеніцильозна гниль, південна склероціальна гниль. Сіра й пеніцильозна гни-лі поширюються в загущених посадках і при перезволоженні ґрунту. Помірне внесення азот-них добрив запобігає розвитку фузаріозу й південної склероці-альної гнилі.

Перед садінням, під час вегета-ції, при викопуванні й зберіган-ні виявляють і знищують хворі рослини й бульбоцибулини. В разі сильного зараження ґрунту його обробляють парою (в про-мислових умовах) за температу-ри 98...100°C на глибину 25-30 см протягом 1-2 години. Проти фу-заріозу бульбоцибулини фрезії за декілька днів до висадження доцільно обробити **Фундазолом** або **Топсином-М** протягом 20-30 хвилин. Після цього бульбоцибу-лини треба підсушити. В період вегетації рослини треба полива-ти під корінь 0,1-0,2-відстоковою суспензією **Фундазолу**.

Проти сірої гнилі до цвітіння рослини обприскують **Еупареном** чи **Фундазолом**.

Євгенія Білорусець,
Леонід Гиле,
Тетяна Зикова

Грибы растут и зимой

Грибы в современной систематике – это отдельное царство природы. Без них трудно представить лес, который не просто красив в любое время года, но и лечит нервную систему, дает заряд энергии и бодрости.

«Тихая охота» – одно из самых моих любимых занятий, прекрасное время общения с природой. Однажды у меня вызвал интерес яркий изящный оранжевый гриб, а в беседе со специалистами я выяснила, что он съедобный и очень вкусный. Этот гриб поразили мое воображение своей холодостойкостью: он имеет свойство замерзать, а после оттаивает и его грибница продолжает интенсивно разрастаться, образуя новые плодовые тела.

Его название – **зимний гриб (зимний опенок)** или **фламмулина бархатистая (Flammulina velutipes)**. Зимний опенок растет большими группами в смешанных и лиственных лесах на пнях, сухостое и поваленных стволах деревьев, его можно встретить на улицах и парках городов (только в городской зоне его собирать нельзя). Плодовые тела его появляются в сентябре-ноябре и зимой в декабре (последний раз в прошлом году собирала в шестого декабря на сухостое вяза). Я осторожно срезала

ножом грибы и через неделю они снова несколько раз обильно вырастали рядом. Прохладная и влажная погода – рай для зимнего гриба, он не боится даже заморозков. Этот гриб, разрушающий древесину, наряду с вешенкой играет важную экологическую роль в круговороте веществ. Я наблюдала, как грибники в нашей местности обходят его стороной, не зная всех достоинств этого гриба.

Зимний гриб выращивают в искусственных условиях на смеси стружек, опилок лиственных и хвойных деревьев, их коры с добавлением отрубей, костной муки, золы в стерильных условиях.

Страны-производители: Япония, Китай, Тайвань, Южная Корея. В наших магазинах можно увидеть эти маринованные грибы под названием «Опята», приходилось пробовать китайские, очень вкусные. Искусственно выращенные грибы белого цвета, меньшего размера, процесс длится 50-55 дней в стеклянных банках емкостью 0,5-1 л. По объему производства зимний гриб находится на третьем месте в мире, после шампиньона и вешенки.

Мне больше по душе их лесные собратья, выросшие в лесу под солнцем. Шляпка зимнего гриба (2-7 см в диаметре) округло-выпуклая, позднее плоская,

желто-коричневая, снизу пластинки редкие, широкие, желтовато-палевые. Ножка длинная, цилиндрическая (тоненькая, изящная до 10 см длиной), крепкая (трудно руками оторвать гриб от пня или ствола), плотная, бархатистая, возле самих пластинок светлая, желтоватая, а к основанию темно-коричневая, почти черная, с возрастом полая внутри. Мякоть шляпки желтоватая с приятным вкусом и грибным запахом.

Фламмулина бархатистая внешне отличается от других грибов яркой желтой окраской, маленькими размерами (слизистые шляпки блестящие, словно покрытые лаком, нижняя часть ножки темная). Несколько десятков ее я собрала в селе на своей даче – просто на старых дровах.

Грибы – дополнительный источник питания, содержат 20-30% белков от сухой массы, углеводы, жиры, витамины группы В, С, провитамин D, минеральные соединения фосфора, калия, кальция, марганца, йода, цинка, а также других макро- и микроэлементов.

Зимний гриб имеет и лечебные свойства. С помощью клинических методов исследования установлено, что употребление его способствует снижению уровня холестерина в крови, у него обнаружены противоопухолевые (онкостатические) вещества. Из фламмулины получены фибринолитические

Фото автора

и тромболитические препараты, которые препятствуют тромбообразованию. Имеются сведения, что в народной медицине его успешно применяют для лечения экземы, используют для приготовления диабетических блюд...

Надежда Кукса, г. Сумы

• фотоконкурс

– Уже кілька років я передплачую вашу чудову газету, але все не наважувалася взяти участь в якомусь із конкурсів. Зрештою з'явилася нагода для участі в конкурсі фотографій. Усією родиною ми відправилися до лісу збирати гриби. Комуś пощастило, комуś – не дуже. А оці велетенські гриби мій онук Сашенька знайшов сам.

Н.А.Дядюра, с. Зінці, Полтавська обл.

• фотоконкурс

– Моя восьмирічна донечка Альонка разом із бабусею збирають гриби для людей-інвалідів, якими опікується наша бабуся. У неї золоті руки і щире серце, в якому знайдеться місце для кожної знедоленої людини, а таких у бабусі – понад сто осіб! Проте вона завжди знаходить хвилинку, щоб утворитись і біля квітів, які так радують її пацієнтів.

Ірина Ботушанська, с. Будище, Черкаська обл.

• фотоконкурс

– Маємо дачу в Ківерському районі. Біля дачного масиву відразу починається ліс, де ми збираємо гриби та ягоди. Цього гриба я знайшов, тільки увійшовши до лісу, де переді мною вже пройшли десятки людей. Гриб був абсолютно чистий. Висота його 25 см, діаметр – також 25 см, а вага – аж 850 г! На фото – онучка Інна з нашим трофеєм.

Василь Назарчук, м. Луцьк

• фотоконкурс

– На світлині – моя похресниця Марічка Добиш з велетенським грибом-дошовиком. Минувало вже кілька років від тієї дивної знахідки, але зроблене тоді фото раз у раз нагадує нам, на які несподіванки буває спроможна матінка-природа.

Оксана Ковальчук, м. Турійськ, Волинська обл.

6

1

5

2

7

Фото автора

Флористика – мистецтво, ремесло, наука?

Тільки 1930 року виникло аранжування квітів у такому вигляді, в якому воно існує й нині. А до того часу воно не існувало ні як серйозне ремесло з відповідними канонами, ні як загально визнаний різновид образотворчого мистецтва. Квіти, котрі ми то оберемками, то пучечками ставимо в вази, далеко ще не є букетами (тобто, квітковими композиціями). Перш за все – це зрізані квіти, привабливість яких залежить від їхньої краси, а не від естетичних якостей аранжування.

Таким чином виходить, що художнє аранжування квітів зовсім не так давно явище, хоча мистецтво складання букетів нараховує багато століть. Приміром, загальні засади «ікебани» склалися в Японії понад тисячу років тому!

В Європі альбоми флористів Едвардіанської епохи (початок XX століття – період правління англійського короля Едварда VII) містять малюнки багатьох прекрасних композицій, у тому числі – в лінійному та паралельному стилях, котрі і в наші дні вважаються цілком сучасними. А 1930 року були встановлені певні правила для любителів аранжування, і вже недовзі з'явилися знавці та спеціалісти цієї справи.

Граматику мови краси, котра складається не на рівні інтелекту, а десь там – набагато глибше, не кожному дано пізнати. Цьому не навчиси, із цим треба просто народитися, щоб потім ділитися своїми почуттями з іншими людьми. Саме такою непересічною людиною була Констанція Спрай, котра 1935 року заснувала перші школи з аранжування квітів: 1935 року в Лондоні, а 1937 – в Нью-Йорку. Пані Констанція вчила бачити і творити прекрасне...

Як відомо, у кожної медалі є не лише аверс, але й реверс. Так саме у створенні букета – існує не тільки художня сторона, а й технічна. Я особисто доволі довгий час мала про все це не надто чітке уявлення, та й дізнатися щось було практично ніде... Добре засвоївши ще зі шкільних часів, що до будь-якої справи слід підходити професійно та пам'ятаючи відоме твердження Горького про книгу, як джерело знань, я попрямувала до бібліотеки і, перш, ніж надіслати свої світліни на конкурс «Кращий букет», ознайомилася з літературою, присвяченою аранжуванню квітів та мистецтву складання букетів.

Існують кілька стилів квіткових композицій, але не слід забувати, що в якому б стилі ви не складали букет, він має виглядати гармонійним. Під гармонійністю розуміють наявність семи ознак вдалого дизайну. Серед яких – довершена загальна форма, вдале взаємне розташування елементів у букеті, правильне визначення кольорової гами, відчуття динаміки (ритму), відповідне тло, композиційна рівновага, використання рослинного матеріалу різної текстури...

З усіх стилів складання букетів я обрала найбільш мені доступний – стиль кантрі. Інакше кажучи, вільний стиль. Композиції у вільному стилі не потребують ретельного попереднього обмірковування, в них уникають строго витриманих геометричних форм (трикутників, дуг, сфер, на півсфер і т.п.) – просто намагаються досягти природного, вільного розміщення рослин, не забуваючи при цьому, що оскільки кожна рослина має своє власне місце під сонцем, то її має бути видно і в букеті.

З якої ж нагоди я складала букети? Більшість із них складено для мене самої – єдиної у себе і коханої... І хай там хто що не говорить, а люблю себе! Учора, сьогодні, завтра. Люблю себе в усіх іпостасях – хвору, здорову, красиву, некрасиву. Люблю! Прокладаю щоранку й думаю: «Господи! Як це чудово, що я така народилася...» І живу, насолоджуючись життям, милую і ніжу себе, кохану. У мене є цілковите розуміння того, що завтра цього всього може не бути. Тому все треба любити сьогодні.

Тож і дарую собі букети із тих кві-

тів, котрі сама вирощую, бо чомусь усі, хто мене оточують, вважають: коли ти вирощуєш квіти, то дарувати їх тобі – зайве.

① Перший мій букет складено із квітів гесперис Матрони, білого клематиса, квітучих гілочок дейції, ромашок і ковили української.

② На другій світліні – просто літо, котре так хочеться, щоб ніколи не кінчалось. Воно таке барвисте, ніби ситчик, а ще – духмяне. Уранці пройшла повз квітник, обмінялась посмішкою зі своїми квітами, отримала заряд позитивних емоцій на цілий день і до сніданку зробила собі на стіл ось такий букет: ніжні ротики, мускатні васильки, махровий левкой і флокс Друммонда, що його 1834 року привіз із Техасу до Європи ботанік Друммонд, на честь якого й назвали цю однорічну рослину. Стосовно левкою – ця рослина відома давно, його вирощували в садах стародавньої Греції. За духмяні квіти левкой тоді називали білою фіалкою.

③ А ось такий яскравий і веселий букет я зробила бабі Олі «на іменини» із дрібноквіткових ціній, махрової гіпсофіли та листя фенхеля. Букетом баба Оля залишилась задоволена і сказала, що за всі її 85 років кращого букета «на іменини» не отримувала, однак фотографуватися категорично відмовилася. До речі, махрова гіпсофіла, вирощена з насіння, махровість не зберігає. Щоб отримати екземпляри махрової гіпсофіли, треба брати живці з материнської рослини й укорінювати їх.

④ На світлинах 4-7 – букети, де використані квіти групи сухоцвітів і декоративних злаків. На світліні №4 – віночок із геліхризума, кермека татарського та насіннєвих коробочок нігели східної. За основу взята весняна виноградна лоза, що залишилась після обрізування винограду.

⑤ На світліні 5 – букет зі злаків. Рослини витримано в гарячому (+60°C) розчині харчових барвників до зміни кольору. Коли йдеться про злаки, з якими я працюю, якими можу без кінця милуватися, то мені дуже хочеться поклонитися їм за їхню красу та щедрість, а ще... аплодувати їм стоячи.

⑥ На світліні №6 – букет із рослин групи сухоцвітів. Люблю ці рослини й вони мене люблять. І радію, і пишаюся цією взаємністю, котра не кожному дається в цьому світі. Це – як нагорода! Для цього букета я взяла гомфрену кулясту та гомфрену Хааге, яскраво-жовті кульки краспедії, котрі – ніби маленькі сонечка, кульки-іжачки мордовника (він у мене багаторічний, на відміну від дворічного, що його так багато в нашому Кукликчанському яру), пухнасті колосочки перистошестинника, котрі виростила із п'яти насіннєвих, привезених з Ізраїлю. Рослина доволі декоративна і з успіхом може використовуватися для живих букетів, а от для зимових не дуже придатна – розсипається при висиханні. Ще – ксерантенум, сухоцвітник (моя сусідка по городу вірменка Ріта зауважила мені, що на її батьківщині з цієї рослини роблять віники, а я ставлю її в букети). Ну той що? У кого яка фантазія... Є в моїй рослинній колекції і махрова гіпсофіла, і немахрова, інша назва якої – перекати-поле.

4

Смотришь – через поле
Перекаати-поле
Прягает как мяч.

Це так написав про гіпсофілу (у перекладі з латинського означає – «та, що любить вапно», її ще називають «гіпсолюбка») Афанасій Фет. У цьому букеті знайшлося місце і парасолькам борщівника, і деревію агератолистому, і, щоб надати об'ємності, не обійшлося без кермеку татарського.

⑦ І на світліні №7 – букет із татарського кермеку, фарбованих пухнастих колосочків заячого хвостика (дагуріс) і фарбованої скабіозі. Яскраво! Просто! А головне – дешево!

Складаючи свої букети, я намагалась дотримуватися загальноприйнятих класичних правил: це стосується як художніх засад, так і техніки їхнього втілення. Звісно ж, мої букети не можна вважати довершеними, але з часом приходить вміння, а з ним – і художній поступ.

Передбачаю, що в багатьох аранжувальників, які роблять ще перші кроки в цьому дивовижному мистецтві, виникне запитання: «А чи обов'язково дотримуватися отих щойно згаданих правил щодо форми, кольору, динаміки тощо, аби створені ними букети були справді досконалими?» Спробую відповісти. Врешті-решт, подібні правила існують і для інших видів образотворчого мистецтва, проте, як відомо, між творчістю Рембрандта й Пікассо існує велика різниця. Хоча Пікассо сумлінно вивчав правила класичного мистецтва й певний час слідував цим правилам і вже пізніше виробив власний стиль письма. Флористи-професіонали радять іти приблизно таким самим шляхом – вивчати й використовувати у творчій практиці класичні засади аранжування, а вже потім потроху відходити від них. Але поштовхом для цього має бути бажання якнайповнішого самовираження, а не елементарне неучтв. Тоді, можливо, і в когось із нас прокинеться Пікассо...

Валентина Турчина,
м. Полтава

5

Всім допоможе дивина!

Читаючи в «СВ» сторінку «Ліки під рукою», вирішила написати про дивовижну рослину, якою успішно лікую свою сім'ю (і не тільки). Є така рослина – коров'як скіпетроподібний (*Verbascum densiflorum*), дивина густоквіткова (рос. коров'як густоцветковый). У народі ця рослина має такі назви: божя свічка, золота рож, дивина, княж-цвіт. Ростає по всій Україні на луках, степах, на схилах гір, а на подвір'ї прикрасить будь-який квітник. Висота цієї рослини близько 1,5 м, листя широке, опушене (бархатне), цвіте колосоподібним суцвіттям. А самі квітки жовто-золотисті. Стоїть коров'як у цвіту, як свічка. Мені ближче до серця назви «божа свічка» та «дивина».

Дійсно, ця рослина робить диво. Коли вилила кип'яток на ногу, то зразу забинтувала марлею і облила настоянкою дивини. Так запекло, що сльози потекли від болю, а потім стало легше, біль трохи відступила. Тож, не знімаючи пов'язку три дні, обливала опік настоєм дивини кілька раз на день. Коли зняла пов'язку, то під нею була тоненька молода шкіра, рана не гнила. Для лікування опіків треба збирати рослину під час цвітіння. Беремо всю рослину із коренем, листям, квітками та заливаємо 0,5 л горілки, настоюємо два тижні (не на сонці). Таку настоянку можна використовувати протягом кількох років від опіків, у тому числі й від сонячних.

Квітує дивина лише один день, вірніше півдня (до 12 години квіти вже опадають). Збирати їх треба, як спаде роса. Квіти, що опали, для лікування не використовувати.

А ось інший спосіб приготування настоянки: квіти коров'яку засипати в літрову банку і залити горілкою. Настоявати треба до тих

пір, поки квіти в банці не змінять колір. Потім їх витягти, а свіжі засипати та настоювати далі, колір стане темно-коричневий. Після цього квіти витягуємо – настоянка готова для лікування. Лікуємо нею стоматит, ангіну, бронхіт, полощемо горло. Якщо у дітей сухі лишаї, треба декілька раз на день змазувати пір'їною уражене місце. Дивина допоможе, якщо не запускати.

А коли болить вухо, то треба змочити бинт в настоянці дивини і закласти у вухо. Через декілька хвилин біль вщухне. Шкодувати не буде.

Дуже часто мені доводилося лікувати дивиною наріви, фурункули, наріви від уколу під нігтями. Тут на допомогу прийде молоко та листя. Для цього треба закип'ятити молоко та опустити на 6-10 секунд листок дивини, а потім його прикласти до наріву. Листок витягне будь-який гній, стрижий, але може бути дещо боляче. Якщо з'явилася пухлина від укусу комах, то тоді необхідно поміяти листок і прикласти до ураженого місця.

Дивина та чебрець квітнуть практично водночас, тож дітям на зиму треба зробити солодкий цілющий сироп. Свіжих рослин беруть порівну, заливають водою, щоб покрило, настоюють ніч. Кип'ятять годину на слабкому вогні. Прощіджують. Потім додають цукру – стільки, скільки й води. Кип'ятять ще 15-20 хвилин, після чого додають сік одного лимона. Сироп треба зберігати у холодильнику. Вживають його під час кашлю 5-7 раз на день по 1 ст. л., нічим не запиваючи. Дітям такий сироп дуже сподобається.

Корінь дивини – це добрий сечогінний засіб при сечокам'яній хворобі. На склянку окропу – столову ложку кореня. Злегка прокип'ятити, настояти. Це денна норма.

Квіти треба сушити на горіщі або під навісом, щоб швидко висохли та не потемніли, бо такі квіти для приготування чаю та настоянок не придатні. Чай для лікування запалення слизових оболонок верхніх дихальних шляхів, бронхіту, запалення легенів, грипу готуємо так: 1 ч. л. квітів на

склянку окропу, настояти 40 хвилин. Дорослим пити по чверті склянки чотири рази на день, дітям – по одній столовій ложці.

При ревматизмі, артриті, артрозу, болях в суглобах допоможе така настоянка: 100 г квітів залити 0,5 л горілки, настояти 21 день, збовтуючи кожен день. Робити компреси. Друга настоянка простіша: 2 ст. л. свіжих квітів подрібнити, залити склянкою окропу, потім настояти 40 хвилин, накладати компрес.

Божя свічка зробить диво для кожного, хто посадить її у себе дома. Вона може загоїти і глибоку рану. Залікує за тиждень, тільки треба частіше рану обробляти дивиною.

Сім рослин дивини принесла якось весною із степу та посадила у городі. Тепер щороку сію насіння восени у садку, на клумбах, під тилом. У перший рік рослина не квітує, а набирає сили, а вже на другий рік квітує на радість людям. Отака ця дивна божя свічка.

*Катерина Пелешенко,
с. Радивонівка,
Полтавська обл.*

Об'єднала нас любовь...

всех искренняя любовь к земле и к детям, а это – самое главное в жизни!

В моем сердце тоже живут две большие любви – к сыну Максимке и моим цветам, их у меня огромная коллекция. Когда в каждый росточек вкладываешь душу и неустанно трудишься – сад отблагодарит тебя буйным цветением. Так и с ребенком – пытаюсь вложить в него разумное, доброе, вечное и надеюсь, что он вырастет достойным человеком. В свои десять лет мой маленький мужчина знает, как приятно женщинам получать цветы, поэтому, отправляясь на праздники к своим друзьям, он обязательно приносит букет их мамам.

Все букеты на фото составлены нашей маленькой командой из цветов, растущих в нашем замечательном саду. Мы с семьей сумели создать свой кусочек рая на земле, радуящий нас с ранней весны и до поздней осени. Такою же красоты желаю всем добрым людям!

Виктория Земляная, г. Днепропетровск

фото автора

**Це – для втіхи і краси –
Гладіолуси,**

**А для милої дитинки –
Назбираємо малинки!**

– За те, що ці чудові гладіолуси милують нам око, ми вдячні «Сільському віснику»!

А от ягоди малини сорту «Жовтий гігант» не лише дивовижно красиві (яскраві, аж світяться!), а й дуже смачні.

Любов Борис, с. Старо-Миколаївка, Рівненська обл.

фото автора

Фото автора

Венеціанський карнавал

Місяць лютий у Венеції, Кельні, Ріо-де-Жанейро – сезон карнавалів, а в Австрії – балів. Ці два феєричні видовища мені поцікавило не лише побачити, а й взяти в них участь.

Писати про венеціанський карнавал можна з багатьох причин. Він має інше походження, на відміну від бразильського, де школи танців демонструють своє мистецтво. Та й сама Венеція, розташована на 118 островах, заслуговує уваги. Це місто святого Марка – одного з чотирьох євангелістів. Його мощі, викрадені венеціанцями 829 року в мусульманській Александрії, зберігаються у соборі на центральній площі, названому на його честь. За переказами, Марк проповідував Євангеліє в язичницьких країнах Адріатики і там помер. Тіло вивезли під виглядом... свинини, якої мусульмани не лише не їдять, а навіть не торкаються. На фасаді

собору св. Марка мозаїка відтворює цей момент: митники-мусульмани відвертаються від корзини з «нечистим» вмістом. З мощами євангеліста пов'язаний цікавий переказ. Збудований на його честь собор загорівся. Пожежу погасили, але мощі зникли, хоча були надійно сховані. Городяни в розпачі впали на коліна й стали молилися. Враз одна з колон храму тріснула – і люди побачили всередині неї мощі.

Величний собор св. Марка вражає ще й тим, що на його фасаді встановлені коні, а це не зовсім сумісне із культовою спорудою. Однак, все стає зрозумілим за умови, що в менталітеті венеціанців присутня риса: все найкраще віддавати рідному місту і його символу – собору. Самі ж венеціанці – люди, які споконвіку цінували високе мистецтво, любили розкіш, були добрими християнами і вірними синами Республіки св. Марка...

Венеція неповторна. Ширина одних її вулиць не дозволяє випростати руки в сторони, на інших рухаються лише на гондолах, човнах, катерах. Дерев тут – розкіш, яку мало хто може собі дозволити, адже для них треба завозити землю. Особливий штрих до портрета міста – карнавал. На кожному кроці продаються маски. Одні з них можна одягнути на свята, інші – сувенірні, настінні, маски-брошки, маски-сережки з найрізноманітнішого матеріалу, дешеві та неймовірно дорогі. Можна придбати й костюми на всі смаки. Карнавал (у перекладі з латини означає «прощай м'ясе») такий же древній, як сама Італія. Феєричне видовище пов'язане з останніми днями свята перед Великим Постом і означає, що все можна, все дозволене, всі заборони зняті. Людина, мабуть, втомилася від нею ж запроваджених норм, заборон і бажає розслабитися (корені цього феномена віднайшли в Єгипті IV століття до н.е.).

Свого часу католицька церква, заборонивши язичницькі традиції, впровадила дивний симбіоз офіційної церковної служби та народних карнавалів, які проходили в останню неділю перед постом. Священнослужителі також брали у них участь, вигадуючи пародії на церковні служби, водили хоровади, танцювали й веселилися з народом. У церквах накривалися святкові столи. В IX-X ст. навіть Папа Римський брав у них участь. Скасували згадані «вільності» для духовних осіб лише в XIII столітті.

У період фестивалю Венеція неповторна. Венеціанцям, на відміну від жодного іншого міста, у святкові дні дозволяється офіційно носити маски – ходити в них у гості й службові заклади, установи, театри, монастирі, палаци. Людина може сховатись під нею, щоб видати себе за когось іншого. Тож маска і Венеція – нероздільні. Під час карнавалу найпопулярніший костюм:

чорний плащ із капюшоном і білою або чорною маскою, яка закриває обличчя. Таке вбрання носили аристократи і плебей, чоловіки та жінки. Цікаву історію має ще одна маска – страшна, з довгим носом. У періоди чуми їх носили лікарі, а довгий ніс був потрібний, щоб закладати туди марлю в якості фільтра, аби не заразитися.

На початку XX століття венеціанський карнавал почав занепадати. Відродили традицію 1979 року. Нині на карнавал потрапити може кожен, хто забажає. У ці дні до Венеції (населення якої – близько 300 тисяч осіб) прибувають сотні тисяч туристів. Венеція – це живопис Тиціана, музика Вівальді, скло Мурано, мереживо, це запах моря... Але писати про все це треба окремо. Тому на цьому поставимо крапку.

*Галина Ковалюк,
член Національної спілки
журналістів України,
м. Нововолинськ,
Волинська область*

Фото з архіву редакції

Вітаємо переможців!

Дорогі друзі! Конкурс фотографій з упевненістю можна назвати найпопулярнішим конкурсом «Сільського вісника». Адже кожен може поділитися своїми досягненнями, враженнями й почуттями. З чудових світлин, надісланих вами, ми бачимо, як щиро ви любите землю, квіти, природу нашої Батьківщини. Дякуючи вашій активній участі ми з радістю підбили підсумки конкурсу фотографій, який тривав від грудня минулого року. Власне кажучи, переможцями можуть вважати себе всі, чії світлинки були опубліковані на сторінках нашого видання. Особливо хотілося б відзначити тих авторів, чії світлинки потрапили на першу сторінку нашої газети.

Нам приємно, що не тільки фотоконкурс, а й інші конкурси «СВ», переможці яких отримують річну передплату на «Сільський вісник», викликають чималу зацікавленість. Не став винятком і конкурс «Кращий букет» – «новачок» з-поміж численних конкурсів газети. Великого потоку листів, на жаль, не було, але надійшли

дуже цікаві, оригінальні дописи. Завдяки вашому натхненню, майстерності та витонченому смаку ми мали змогу насолоджуватися прекрасними флористичними витворами з живих квітів і сухоцвітів.

Підводячи підсумки ще одного конкурсу – «Світ очима українців», можна з упевненістю сказати, що не лише культурні надбання, а й краса й неповторність природи спонукає багатьох подорожувати в пошуках нових вражень. А цікаві розповіді поряд із промовистими світлинами свідчать про бажання ділитися цими враженнями з читачами «СВ» і, звичайно, отримувати призи. Ми вдячні за вашу увагу та активність і щиро вітаємо переможців цього конкурсу, котрі також отримують річну передплату на газету.

Не засмучуйтесь, якщо ви не знайшли своїх знімків і розповідей у газеті, адже усі вище згадані конкурси будуть продовжені в наступному році.

Перелік та детальні умови всіх конкурсів «СВ» будуть надруковані в першому числі газети за 2011 рік.

Переможці конкурсу «Кращий букет»	
Прізвище, ім'я, по батькові	Адреса
Огніста Ольга Володимирівна	с. Деражня, Хмельницька обл.
Грінченко Неоніла Тадеушівна	с. Требухів, Київська обл.
Турчина Валентина Василівна	м. Полтава, Полтавська обл.
Земляна Вікторія Володимирівна	м. Дніпропетровськ

Переможці конкурсу «Світ очима українців»	
Прізвище, ім'я, по батькові	Адреса
Бутко Віта Миколаївна	м. Ізюм, Харківська обл.
Усовниченко Оксана Анатоліївна	м. Добропілля, Донецька обл.
Вакуленко Володимир Петрович	смт Луків, Волинська обл.
Васильків Ольга Михайлівна	с. Тростянець, Ів.-Франк. обл.
Ковалюк Галина Федорівна	м. Нововолинськ, Волинська обл.

Душа співає в царстві квітів!

Я – одна із тих, хто не уявляє свого життя без землі, квітів, городніх культур. Моє знайомство зі світом рослин розпочалося тринадцять років тому. Ще зовсім юною розводила кімнатні рослини – вазони. Яка краса, коли заходиш до кімнати, а там на тебе поглядають твої улюбленці, виплекані твоїми руками – не можна уявити життя без них! Пізніше, коли вийшла заміж, з'явилися нові обов'язки, і поруч з вазонами стала вирощувати городні культури та квіти у відкритому ґрунті.

Якщо говорити про городину, то хотілося б все мати: і перець, і помідори, і баклажани, і капусту... Всю розсаду вирощую сама, а коли приходиться пора збирати врожай – дивом дивуюсь, як усе щедро зародило, віддячило за мою працю.

Окрему сторінку в моїй душі посідають квіти. Затамовую подих, коли починаю про них говорити, душа співає та радіє, коли приходжу у своє царство квітів. Тут, у саду та квітнику, забуваю про все: печалі, журбу, життєві негаразди.

А у мене є стільки квітів, що всіх не перелічити: крокуси, примули, тюльпани, троянди, гладіолуси, лілії, які, до речі, я теж придбала через «СВ», жоржини, а також багато інших улюбленців. Яка ж дорога для мене всю ця краса, без якої просто не уявляю свого життя.

І на завершення хочеться сказати, яка чудова наша Україна, де на всій її території – від Сходу до Заходу, від Півночі до Півдня – живуть такі прекрасні люди, котрі роблять світ добрішим.

*Ірина Потопляк,
с. Конюшки, Івано-Франківська обл.*

Фото автора

Мій син Назарчик поряд із ліліями з каталогу «СВ».

• дитячий куточок

В одному казковому лісі на невеличкій галявині ріс старий розлогий клен. Коли прийшла осінь, і сонечко стало виглядати все рідше, клен вирішив перевдягтися. І ось незабаром вся галявина немов освітілася сонечком.

Кожна гілка клена вкрилася жовтими кленовими листочками, на яких не було жодних зелених цяточок. Ще б пак! Адже старші листочки вчили молодших жовтіти грамотно. Ще малеча повинна була знати, як правильно

попадати на землю і куди саме. Це було дуже важливо для пролісків, що з'являлися навесні. Листочки їх вкривали, захищаючи від холодного вітру і заморозків.

Поміж листочками жив собі маленький хвалькуватий кленик. Йому хотілося зробити щось неймовірне, щоб всі помітили і сказали: «Він найбільш кленовий!» Але що ж таке зробити?

Якось на гілку сіли дві пташини і почали розмовляти про заморські краї, про красу і тепло далеких земель.

«От якби потрапити туди», – подумав кленик і так розмірсявся, що трохи не відірвався від гілки.

Він вирішив попросити птахів, щоб ті взяли його з собою. Це ж так цікаво! Набагато цікавіше ніж гойдатися на гілці або лежати на землі, вкриваючи проліски.

Одна з пташок погодилася таки взяти кленика із собою і подарувати своїй родичці, що жила в далекій Африці.

Довго мандрував кленик з птахами, аж ось нарешті прилетів до Африки.

Сонце палило нестямно. Навколо росли дивовижні дерева, яких кленик ніколи ніколи не бачив.

– Це пальми, – пояснила пташка, якій подарували кленика.

Вона прикрасила листочком своє гніздечко.

Кленик

Одного разу була жахлива злива. Дощ йшов кілька днів. Маленький кленик з усієї сили тримався за стовбур. Та сили його були такими ж малими, як і він сам. Врешті-решт кленик не втримався і впав додолу. Його підхопив бурхливий потік і стрімголов кудись поніс.

Наступного ранку злива припинилася, на блакитному небі з'явилось сонечко. Водичка кудись утекла, і маленький кленик опинився на траві. Він ніжився під веселими промінчиками сонця, спостерігаючи як зникають останні крапельки дощу. Повз кленика пролітали величезні різнобарвні метелики. На гілках дерев цвірінькали незнайомі птахи. Але ніхто не звертав уваги на кленика. Сумно стало малому. Він пригадав свій клен, галявину, синьооких пролісків, яких мав захистити від холоду. Тепер вони, мабуть, замерзнуть і зів'януть без нього. Тут, в далекій Африці, він нікому не потрібен. А вдома, разом зі своїми братиками, він вкривав землю великим жовтим килимом. І всі навколо знали – прийшла осінь.

Кленик твердо вирішив повернутися додому. А вночі йому наснився сон. Ніби він танцює із синьооких пролісками на білому пухнастому сніжку біля старого клена.

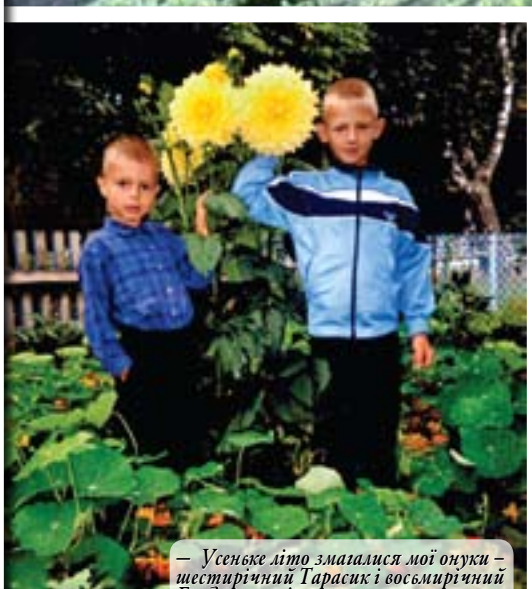
Наталія Амбрі

Малюнок Надії Поливоди

— Моя донечка Діаночка власноруч виростила із маленьких цибулинок ці чудові гладіолуси.
Альона Степовенко,
с. Тинівка, Черкаська обл.

— Усеньке літо зматилися мої онуки — шестирічний Тарасик і восьмирічний Богданко — із красунєю-жоржиною: хто більше виросте. Врешті-решт перемогла жоржина...
Олена Глівчук,
с. Літогонча, Волинська обл.

— Моя донечка Настя хоча якнайшвидше вирости такою ж високою, як ці гладіолуси.
Леся Шур,
с. Літки, Київська обл.

— Онучка Настя щоліта приїждить до нас із далекої Естонії. На світлинці: Настя разом зі своїм улюбленим котиком прийшла помилуватися дивною красою гладіолусами.
Р.І.Петилік,
с. Лозуватка, Кіровоградська обл.

— Мій онучок Іванко біля красенів-гладіолусів, вирощених із виписаних через «Сільський вісник» цибулин.
Надія Скотенська, с.м.т. Закупиння, Хмельницька обл.

— На світлинці — наша донечка Катруся, коли їй виповнилося лише рік і три місяці, але її вже приваблюють квіти.
Галина Гірка,
с. В. Багачка, Полтавська обл.

— Відчуваю себе молодшою, коли поруч зі мною улюблені жоржини та онучок Станіслав.
Надія Папуша,
с. Поторілівка, Сумська обл.

— Моє захоплення — вирощування квітів. А найбільше я люблю жоржини, що вражають дивовижним розмаїттям форм і кольорів.
Ольга Скиртакенко,
с.м.т. Малишівка, Полтавська обл.

— Наша онучка Настуня хоче бути стрункою і красивою, як ці квіти, що цвітуть на нашому подвір'ї кожного року.
Марія Домбровська,
с. Ст. Вишнівець, Тернопільська обл.

— Такими можуть вирости тільки те, що виростає з любов'ю. На снимку: рядом со мной — георгина «Петр Первый», выращенная в 2009 году.
Елена Ножневник, г. Херсон

— Я зі своєю сестричкою Іриною серед квітів, які ми дуже любимо і за якими дбайливо доглядаємо.
Настя Кушнір,
с. Павлівка, Кіровоградська обл.

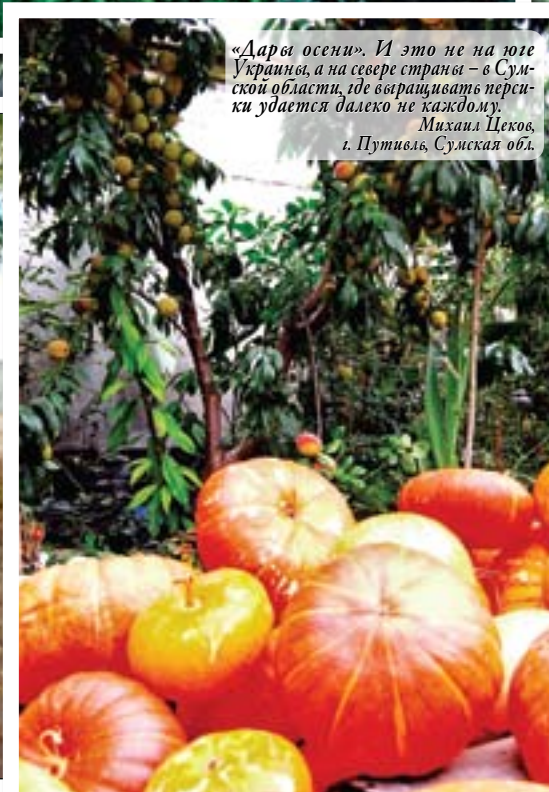
«Дары осени». И это не на юге Украины, а на севере страны — в Сумской области, где выращивать персики удается далеко не каждому.
Михаил Цекон,
г. Путивль, Сумская обл.

— Дехто вважає, що чоловіки не надто люблять квіти. Переконана, така думка є помилковою. Сергій Михайловський (на світлинці) — тому приклад.
М. В. Михайловська,
м. Балта, Одеська обл.

— У нашій родині всім подобається «Сільський вісник» — і мені, й чоловікові, й навіть онукам. На світлинці — моя онучка Настуня, яка щоліта гостює в нашому селі.
Лариса Сухенко, с. Батате, Дніпропетровська обл.

Щомісячне видання «Сільський вісник»

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 4848 від 05.02.2001р.
Адреса редакції: вул. Кооперативна, 22, м. Харків, 61003
Для листів: 61003, м. Харків, а/с 195 «Сільський вісник»

передплатний індекс: 23148

Вартість передплати на 12 місяців — 35 грн. 76 коп.

Головний редактор:
Володимир Столяренко
Літ. редактор: Юрій Величко
Худ. редактор: Вікторія Євтушенко
Наук. співроб.: Ірина Соколова
Агроном: Катерина Серікова
Тех. підтримка: Артем Лашин

Передрук чи будь-яке інше запозичення матеріалів та ілюстрацій газети «Сільський вісник» можливі лише з письмової згоди редакції.
Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.
Думки авторів і редакції не завжди збігаються.

З питань розміщення публікацій та розповсюдження газети звертайтеся до редакції за тел.: 0-57-731-20-31 E-mail: sibpost@sib.net.ua
З питань стосовно ваших замовлень звертайтеся за тел.: 0-57-731-32-14, 0-57-731-18-63, 0-96-39-78-814, 0-50-228-66-48

Засновник — ПП «Агрофірма «Сортцвєтовощ»

Друкарня «Юнівест Принт»
Київська обл., м. Фастів,
вул. Поліграфічна, 10

Наклад 200 586 примірників.